

Els CREI de Catalunya. Intervenció, perfil i evolució dels joves atesos

Marta Sabaté-Tomàs (Universitat Autònoma de Barcelona)

Josefina Sala-Roca (Universitat Autònoma de Barcelona)

Laura Arnau (Universitat Autònoma de Barcelona)

1.	INTRODUCCIÓ.....	3
2.	OBJECTIUS	3
3.	DISSENY	4
3.1.	Metodologia	4
3.2.	Participants.....	4
3.3.	Instruments i pla de recollida de la informació	5
3.4.	Anàlisi de dades.....	8
4.	RESULTATS.....	8
4.1.	Els CREI de Catalunya: descripció, similituds i diferències	8
4.2.	Perfil de la població acollida que es va desinternar durant els 3 anys previs a la realització de l'estudi	18
4.3.	Evolució dels joves que van residir més d'un any als CREI	26
5.	CONCLUSIONS I ORIENTACIONS DE FUTUR.....	52
6.	AGRAÏMENTS.....	53
7.	REFERÈNCIES	53
8.	ANNEXOS.....	54

1. INTRODUCCIÓ

La Llei dels Drets i Oportunitats en la Infància i Adolescència, regula en l'article 133 els Centres d'Educació Intensiva:

1. Quan sigui necessari, en consideració a les característiques o al capteniment dels adolescents acollits, s'han de crear centres o unitats amb espais d'escolarització propis reconeguts per l'Administració educativa amb activitats escolars reconegudes pel sistema educatiu, i que incorporin en llur configuració arquitectònica elements constructius de protecció, amb l'objecte d'afavorir l'eficàcia dels programes educatius, pre-laborals o de tractament psicològic o terapèutic.
2. Aquests centres tenen com a objectiu donar una resposta educativa i assistencial als adolescents que presenten alteracions de conducta que requereixen un sistema d'educació intensiva.
3. En aquests centres es poden restringir o suprimir les sortides per un temps màxim d'un mes, de manera que es puguin desenvolupar programes individuals. En aquests casos, els adolescents poden formular una reclamació en forma de queixa a la unitat directiva competent en infància o adolescència o al procurador o procuradora dels infants i els adolescents. La restricció o supressió de les sortides s'ha de notificar al Ministeri Fiscal en el termini de vint-i-quatre hores a comptar d'haver estat adoptada i s'ha de revisar setmanalment.
4. S'ha de vetllar perquè les pràctiques de contenció en els centres respectin els drets dels infants i els adolescents, d'acord amb el reglament que ha de desenvolupar el departament competent en matèria d'atenció als infants i als adolescents. Aquest reglament ha de limitar els usos de les sales i de les altres mesures de contenció i aïllament físic dels infants i els adolescents en els centres de tipus terapèutic o d'educació intensiva, per tal que se'n faci un ús limitat i extraordinari per a protegir l'infant o l'adolescent de si mateix en episodis de violència, i en cap cas no es poden

utilitzar com a mesures de sanció o correcció. El subministrament de psicofàrmacs als menors per part del personal dels centres ha de tenir un seguiment mèdic i en cap cas no pot esdevenir una metodologia de contenció habitual.

Així doncs, aquests centres tenen encomanada l'educació d'aquells joves que estan en una situació d'especial risc, perquè a les circumstàncies familiars s'afegeixen alteracions de conducta o altres problemes que poden greument obstaculitzar una inserció positiva al món adult.

De fet, en un estudi realitzat per Oriol, Sala i Filella (2015), es va observar que el 34.5% dels joves interns a centres de justícia juvenil eren joves tutelats, la qual cosa suposava que els joves tutelats tenen 57 vegades més de possibilitats d'entrar a un centre de justícia juvenil que un jove no tutelat. En l'estudi es va observar que molts dels joves tutelats interns a justícia juvenil havien estat interns en CREIs; i per tant, s'havia intentat fer una intervenció educativa intensiva per reconduir al jove; però no s'havia obtingut l'èxit desitjat.

Es per això que en aquest estudi es persegueix analitzar el perfil dels joves atesos en els CREI, el tipus d'intervenció que es realitza i quins són els factors associats a l'èxit d'aquests joves, siguin factors associats a la intervenció del centre, siguin del propi jove o de l'entorn del jove. Conèixer aquests factors pot aportar informació rellevant que faciliti als CREI reflexionar sobre les seves intervencions i analitzar quines estratègies poden incrementar el seu impacte.

2. OBJECTIUS

A nivell general, aquesta recerca pretén explorar les intervencions que es fan als CREI de Catalunya i analitzar quins factors estan associats a l'evolució positiva dels joves als centres. De manera més específica es persegueix:

1. Descriure els CREI de Catalunya i les intervencions educatives que s'hi realitzen.
2. Conèixer el tipus de població que acullen els CREI i l'evolució que fan als centres.

3. Identificar les característiques dels joves que poden associar-se a una evolució positiva durant la seva estada als CREI.
4. Analitzar les intervencions realitzades en els centres que faciliten l'evolució positiva dels joves.
5. Identificar els factors contextuais i els suports que poden tenir un impacte en l'evolució d'aquests joves, ja sigui facilitador o dificultant.

3. DISSENY

3.1. Metodologia

La metodologia utilitzada és mixta, combinant processos d'anàlisi quantitativa amb processos d'anàlisi qualitativa, per a obtenir una visió més completa del fenomen estudiat.

La recerca s'ha dividit en tres blocs d'anàlisi per desgranar la realitat de l'objecte d'estudi. Aquest blocs són:

1. Els centres: característiques, funcionament i intervenció que s'hi realitza.
2. Perfil de població que els CREI van acollir i que van ser desinternats durant els 3 anys previs a la realització de l'estudi, entre el gener de 2011 i el desembre de 2014 -segons el moment de la recollida de dades -.
3. Evolució dels joves que van residir més d'un any als CREI i els factors que hi van influir.

En la primera fase es va recollir informació sobre els CREI per poder conèixer en profunditat les seves característiques i la seva manera de treballar. Així mateix es van analitzar les similituds i diferències entre centres. Aquesta informació es va utilitzar per a fer una "radiografia" dels centres i poder-ho relacionar, posteriorment, amb l'evolució dels joves.

En una segona fase es va indagar sobre el perfil, les problemàtiques, l'evolució i altres dades generals d'aquells joves que van ser desinternats dels CREI durant els 3 anys previs a la realització de l'estudi. Interval de 3 anys distribuït entre gener del 2011 i el desembre del 2014 i que varia segons el moment en que es van recollir les dades a cada centre. Es volia tenir

informació d'un període de temps prou ampli per tenir dades suficients per a tenir una mostra significativa però a la vegada es buscava que aquest període no fos gaire llunyà en el temps i per a tenir facilitat en recuperar la informació que es demanava. Cal mencionar que en un dels centres només es va recollir informació dels 2 anys previs a l'estudi perquè el nombre de joves que atenen és molt gran i els professionals del centre no disposaven de temps suficient per revisar tants casos. Un altre dels centres va obrir el 2012 i, per tant, va proporcionar un menor volum de dades, però suficients per a poder fer-ne l'anàlisi.

En la tercera fase es va aprofundir en el coneixement de tots aquells casos estudiants a la fase 2 que havien residit durant un any o més als CREI. En aquesta part de l'estudi es va recollir informació detallada per a poder valorar l'impacte que va tenir l'estada al centre en aquests joves.

Aquest estudi va ser aprovat pel Comitè Ètic de la Universitat Autònoma de Barcelona (CEEAH) i compleix els principis ètics i de respecte als drets de les persones participants.

3.2. Participants

L'estudi va comptar amb la participació dels 4 Centres Residencials d'Educació Intensiva a Catalunya - que oferien un total de 94 places- i dels professionals que hi treballaven.

A la primera fase hi van participar un total de 18 professionals que van respondre una entrevista. Aquests professionals van ser a cada centre: el director i un representant de cadascun dels perfils professionals existents als CREI, que són l'educador, el psicòleg, el mestre i el mestre de taller. No obstant, en un centre no disposaven de psicòleg i en un altre no va ser possible entrevistar al mestre de taller.

En la segona fase es van recollir les dades de tota la població de joves -206 casos- que es van desinternar dels CREI en els 3 anys previs a la realització de l'estudi.

A la tercera fase aquesta mostra de 206 joves va ser modificada de forma no probabilística utilitzant un *mostreig subjectiu per decisió raonada* (Corbetta, 2007). El criteri que es va utilitzar per formar part d'aquesta fase de l'estudi va ser haver residit al centre durant un any o més, ja que era el període de temps que

els professionals dels centres van assenyalar com convenient per a què la intervenció fos efectiva. Aquest criteri el complien 86 casos, que van ser estudiats a partir d'entrevistes indirectes que van respondre els professionals que havien estat en contacte directe amb els joves durant la seva estada al centre.

3.3. Instruments i pla de recollida de la informació

Els instruments i estratègies que es van utilitzar per a la recollida d'informació van ser entrevistes semiestructurades, un qüestionari i l'observació. Aquests instruments es van elaborar de tal forma que la recollida d'informació es fes de forma homogènia i seguint la mateixa formulació i ordre, i així facilitar el posterior procés de codificació de les respostes i la comparació de les dades obtingudes en els quatre centres. Són els següents:

a) Entrevista semiestructurada 1: Per la recollida d'informació de la primera fase es va utilitzar una entrevista semiestructurada per a cadascun dels perfils professionals de cada centre (director, educador, psicòleg, mestre, mestre de taller).

L'entrevista dirigida als directors/es va permetre conèixer el centre i el seu funcionament. Aquesta entrevista conté 6 dimensions:

- Perfil del centre i professionals que hi treballen. Es pregunta per la organització del centre, els professionals i les rutines quotidianes.
- Intervenció educativa. Permet identificar la pràctica educativa que es desenvolupa amb el jove; quins objectius es plantegen; com actuen per assolir-los.
- Relació amb els educadors. Es pregunta sobre les relacions que s'estableixen en el centre. Entre els joves i el seu educador-tutor, i entre els joves i els altres professionals que treballen al centre.
- Relació amb la família, famílies col·laboradores, i/o voluntaris. Es busca conèixer la relació que tenen els joves internats amb la seva família i la relació que s'estableix entre el centre i la família. També es pregunta sobre la relació del centre amb les famílies col·laboradores i els voluntaris – en el cas de que n'hi hagi-.

- Conflicte. S'aprofundeix en els conflictes més habituals del dia a dia del centre i la resposta que es dona als mateixos.
- Balanç èxit/fracàs. A mode de síntesi, aquesta última dimensió pregunta per l'opinió subjectiva del director en referència als elements que poden ser facilitadors de l'èxit del jove internat, i pels elements que poden causar el fracàs.

Partint d'aquesta entrevista al director, es van construir quatre variants d'entrevista dirigides a l'educador social, al mestre, al mestre de taller i al psicòleg del centre, respectant les mateixes dimensions però adaptant el contingut a la tasca que desenvolupa cada professional. Amb aquest dispositiu d'entrevistes vam contrastar i triangular les opinions i percepcions dels diferents professionals del mateix centre. Les entrevistes es poden trobar a l'annex 1.

b) Observació: Els directors ens van acompanyar a fer una visita per les instal·lacions de cada centre per conèixer l'organització espacial i els recursos dels que disposaven.

c) Qüestionari. Els centres van emplenar un qüestionari on les demanàvem les dades sobre els joves que havien estat desinternats durant els 3 anys previs a la realització de l'estudi. Aquestes dades són: Data de naixement, data d'ingrés, data de baixa del centre, procedència, evolució al centre i problemàtica que presentaven en relació al consum de substàncies, delictes, trastorns i escapiments. Amb aquestes dades buscàvem definir el perfil-tipus de jove que s'atenia als CREI en aquell període de temps. Per tal de garantir l'anonimat dels joves cada cas va quedar identificat per un codi configurat per les inicials i la data d'ingrés. Així en cap moment els investigadors podíem conèixer la identitat dels joves, però els centres tenien una referència per a poder després aprofundir, si calia, en algun d'aquests casos. Es pot veure aquest qüestionari a l'annex 2.

d) Entrevista semiestructurada 2. Entrevista destinada a recavar informació sobre cadascun dels joves que havien residit al centre durant un any o més entre 2011 i 2014. Aquesta entrevista va ser resposta per un o diversos professionals de l'equip educatiu de cada centre (generalment el director o subdirector amb un coordinador) que van tenir contacte amb el jove en qüestió i recordaven la seva trajectòria. Tal com ja havíem fet amb el qüestionari els joves quedaven

identificats per les inicials i la data d'ingrés de tal forma que els investigadors no podien conèixer la identitat dels joves. Aquesta entrevista conté 6 apartats:

- Dades de filiació: On queden registrades dades com la data de naixement, el sexe, la data d'ingrés al centre i la d'inici de tutela.
- Perfil d'entrada: Informació que permet conèixer la trajectòria que ha tingut el jove abans d'entrar al centre i els antecedents familiars relacionats amb la problemàtica que presenta.
- Problemes de comportament, nivell de conflictivitat i evolució del jove. Es pregunta sobre la problemàtica del jove i la resposta que el centre hi va donar.
- Àmbit educatiu—laboral: Recull informació sobre el nivell acadèmic que tenia a l'arribar al centre i l'evolució que va fer en aquest sentit durant l'estada. També es pregunta sobre la formació laboral,

l'assistència a recursos externs i pràctiques en empreses.

- Àmbit relacional: S'aprofundeix en la xarxa social del jove, relació entre companys i amb els professionals, amistats fora del centre, i relació amb la família.
- Situació posterior a la sortida del centre: Es pregunta pel motiu de baixa, destí i situació de sortida, suports rebuts i situació en general després de reinserir-se a la vida normalitzada.

Es pot trobar aquesta entrevista a l'annex 3.

Totes les entrevistes van passar per un procés de validació per part d'experts i per un pilotatge previ abans de ser aplicades.

El dispositiu d'instruments utilitzats, així com la informació que recullen i els informadors es pot observar en la Taula 1.

Taula 1. Dispositiu d'instruments, informació recollida i font d'informació

INSTRUMENT	INFORMACIÓ	FONT
Entrevista semiestructurada 1	<p>Ubicació del centre, emplaçament, espais, distribució, clima de convivència, nombre de nois atesos, perfil de l'equip educatiu: nombre de professionals a temps complet, perfil professional i funcions, estabilitat de la plantilla, organització del centre, formació continuada dels professionals del centre.</p> <p>Tipus d'activitats, RRI, objectius educatius del centre, avaluació dels processos, bones pràctiques, projectes propis del centre, criteris d'assignació tutor-jove. Eixos d'intervenció, planificació diària, abordatge les situacions conflictives, programes de canvi de conducta. Preparació del desinternament, seguiment posterior sistemàtic i documentat.</p> <p>Implicació de la comunitat: col·laboracions d'altres institucions, voluntaris, (quants, què fan, etc.)</p> <p>Balanç de l'èxit o fracàs de les intervencions. Elements facilitadors d'una intervenció exitosa i elements que poden portar al fracàs segons l'apreciació subjectiva de l'entrevistat.</p>	<p>Equip directiu</p> <p>Altres professionals del centre (psicòleg/mestre/educador social)</p>
Qüestionari	Data de naixement, data d'ingrés, data de baixa, procedència, evolució al centre i problemàtica que presentaven en relació al consum de substàncies, delictes, trastorns i escapoliments.	Equip directiu/educadors

Entrevista semiestructurada 2	<p>Procedència (de família, de CRAE,...) nombre de centres pels que ha passat). Antecedents familiars, trajectòria del jove abans d'entrar al centre.</p> <p>Temps d'estada al centre.</p> <p>Nivell acadèmic i formatiu, assistència a recursos externs durant l'estada al centre, pràctiques en empreses.</p> <p>Problemes psicològics o de salut mental i física.</p> <p>Problemàtica associada al consum de substàncies, delictes, escapoliments. Nivell de conflictivitat.</p> <p>Xarxa social del jove, relació entre companys i amb els professionals, amistats dins i fora del centre, relació amb la família.</p> <p>Membres familiars disponibles, relació amb aquests membres.</p> <p>Referent fora del centre, xarxes de suport al sortir.</p> <p>Suports econòmics rebuts de l'administració o d'altres entitats durant l'estada i després de l'estada.</p> <p>Acompanyament educatiu/emocional rebut.</p> <p>Factors que han facilitat i dificultat l'evolució positiva del jove al centre.</p>	Equip directiu/educadors
-------------------------------	---	--------------------------

3.3.1. Protocol de recollida de dades

Com ja hem mencionat, la recerca que ens ocupa sorgeix d'una petició específica de la DGAIA, que té la voluntat de promoure i facilitar investigacions científiques en l'àmbit de la infància i l'adolescència. Amb aquest rerefons, el Departament ens va facilitar l'accés als centres, als que vam accedir entre el maig del 2014 i el novembre del 2015. En aquestes visites es van realitzar entrevistes amb els equips directius de cada centre, vam veure com eren els centres i vam entrevistar a un membre de cadascun dels diferents perfils professionals.

Vam demanar que ens proporcionessin un llistat amb els joves que havien estat desinternats durant els 3 anys previs a la realització de l'estudi. Aquest interval de temps va quedar comprès entre gener del 2011 i desembre del 2014. Dins d'aquest espai temporal vam escollir, de cada centre, aquells casos que van ser desinternats en un període determinat de 36 mesos. Es van demanar les dades dels joves desinternats en aquests 3 anys per fer-nos una idea del tipus de joves que eren atesos als CREI en aquell moment, tenint en compte que en una fase

posterior de la investigació s'aprofundiria en l'evolució al centre d'alguns casos concrets.

La informació obtinguda en el primer centre analitzat, Pedrenyal, quedava acotada entre els anys 2011 i 2014, va ser recollida l'abril de 2014 i les dades proporcionades eren fins el febrer d'aquell mateix any. Per tant el període de temps en que s'ubicaren els casos va ser d'una mica més de 3 anys, 38 mesos.

En el segon centre analitzat, Castanyers, s'obtingué la informació dels casos desinternats entre gener de 2011 i desembre de 2013 (36 mesos). Les dades van ser recollides durant el primer trimestre de 2014.

En el tercer centre, Guaret, es va preguntar pels joves desinternats entre gener de 2012 i desembre de 2014, (36 mesos). Aquestes dades van ser recollides el febrer de 2015.

En el quart i últim centre visitat, Mas Ritort, es va preguntar per les joves desinternades des del gener del 2013 ja que el centre fou inaugurat el novembre del 2012 i ens van explicar que en aquells dos mesos inicials no hi va haver desinternaments. S'obtingué la informació de les baixes produïdes fins l'abril del 2015,

que és quan es van recollir les dades (27 mesos). La mostra, en aquest centre, quedà configurada a partir de les possibilitats que oferia pel temps que portava en funcionament.

A partir d'aquest llistat, es va acotar la mostra a aquells joves de cada centre que havien residit als CREI durant un any o més i van tornar a visitar els centres per a realitzar una sèrie de sessions d'entrevistes amb els professionals per aprofundir en cadascun d'aquests casos.

Es va elaborar un full de consentiment informat que va signar cada un dels professionals abans de realitzar les entrevistes.

3.4. Anàlisi de dades

Per analitzar les dades obtingudes en les entrevistes es va triangular i contrastar la informació proporcionada pels diferents professionals i van procedir a elaborar una fitxa descriptiva de cada centre. A partir d'aquestes fitxes descriptives es va redactar un document que plasma la visió general de la forma de treballar dels quatre centres en conjunt, matisant les diferències que s'hi van trobar.

Amb la informació obtinguda a partir del qüestionari als joves desinternats es va crear una matriu de dades. Amb aquesta matriu es va crear un perfil de joves que van ser atesos i es van identificar aquells casos que van residir als centres durant un any o més, per a aprofundir-hi en la fase següent de la investigació.

Es va fer una anàlisi quantitativa de la informació provinent de les entrevistes en profunditat per a cada jove amb un any o més de residència als centres. En un primer moment la informació es va categoritzar seguint un procés mixt deductiu-inductiu. Posteriorment les dades es van analitzar fent proves d'estadística descriptiva, comparació de mitjanes, proves de Chi-quadrat i anàlisi de la variància. Les dades resultants per obtenir una descripció de l'evolució d'aquests joves, les diferències existents entre sexes i quins factors podien incidir en l'èxit del procés d'aquests joves.

4. RESULTATS

A continuació es presenten els resultats obtinguts a les tres fases de l'estudi. Així hem

organitzat aquest bloc en tres apartats que corresponen als resultats obtinguts a cada fase:

En primer lloc, es parla dels CREI, del seu funcionament i de les similituds i diferències identificades entre els quatre centres existents.

En segon lloc, s'exposa el perfil de la població acollida als centres i que es va desinternar durant els 3 anys previs a la realització de l'estudi.

En tercer lloc, es presenta l'estudi en profunditat dels casos que van residir als centres durant un any o més.

4.1. Els CREI de Catalunya: descripció, similituds i diferències

Els Centres Residencials d'Educació Intensiva (CREI) de Catalunya són 4 i presenten tipologies i ràtios diverses. Tres dels centres pertanyen a la Fundació Resilis (Fundació Plataforma Educativa) i són concertats pel *Departament de Treball, Afers socials i Famílies* de la Generalitat de Catalunya – Pedrenyal, Guaret i Mas Ritort-, el quart, Castanyers, és un centre públic del Departament. El nombre de places disponibles varia en funció del tamany dels centres. Mentre que Castanyers disposa de 42 places, Pedrenyal i Guaret n'ofereixen 20 i Mas Ritort, que és el de creació més recent (novembre 2012), en té 12 –en el moment de recollir les dades– amb la previsió d'arribar a les 20 places.

Edats i sexe dels joves atesos

L'edat dels joves que acullen els CREI oscil·la entre els 12 i els 18 anys i, per tal de treballar de forma individualitzada amb els joves, solen reduir els grups agrupant-los en menors de 16 anys i majors de 16 anys. Castanyers, que és el centre que ofereix més places (42) fa la distribució en tres grups –Petits, Mitjans i Grans– per treballar també en petit grup.

Castanyers, Pedrenyal i Guaret acullen a població masculina mentre que Mas Ritort està destinat a la població femenina.

Professionals dels centres i sistemes de comunicació

Tots els professionals que treballen als centres tenen la qualificació professional necessària per al treball específic amb adolescents amb problemes de comportament. Els equips dels quatre centres estan formats per educadors socials, mestres, mestres de

taller i altres perfils professionals qualificats (psicòlegs, pedagogs...) que realitzen tasques d'educador. Tots els centres, menys Guaret, disposen de psicòleg que complementa la intervenció que es duu a terme. Als tres centres concertats hi predomina el personal jove que no fa gaires anys que s'ha diplomat i que aporta empena i idees noves. En canvi, en el centre propi els treballadors són funcionaris del Departament que aporten experiència a la seva tasca.

Tots els professionals tenen oportunitats i permisos de formació permanent cada any, de forma que poden actualitzar els seus coneixements i habilitats per afrontar la seva feina. Cada any tothom realitza un mínim de 30 hores de formació.

Pel que fa a la ràtio s'observa que la càrrega de casos per professional és diferent. Si es divideix el total de joves pel número de professionals, s'obté que Castanyers té una ràtio de 0.6 nois per professional, Guaret i Mas Ritort tenen 0.8, i Pedrenyal té una ràtio de 1.1.

Mirant la ràtio pel perfil concret d'educador també es troben diferències, tot i que no tant àmplies. Mas Ritort té menys càrrega de casos amb una ràtio de 1.09 i Pedrenyal és el que en té més amb un valor de 1.3 de ràtio.

Pel que fa als perfils professionals les majors diferències en la ràtio s'observen en el professional de psicologia. A Castanyers hi ha dos professionals dedicats a tasques de suport psicològic amb una càrrega de 21 joves per professional, a Pedrenyal té una càrrega de 20 nois però en realitat la major part del temps està fent tasques d'educadora i no pot dedicar-se a tasques de suport psicològic. A Mas Ritort la càrrega és de 12, de moment, perquè al ser un centre nou progressivament s'anirà ampliant i s'incrementarà la càrrega. A Guaret no hi ha psicòleg.

Existeix una comunicació fluida entre els diferents professionals dins de cada centre. Tots els CREI disposen d'una sèrie de processos de traspàs d'informació sistematitzats que permeten que tot l'equip estigui al dia de l'esdevenir del centre. A més, setmanalment tots els professionals es troben en la reunió d'Equip Educatiu per parlar de casos concrets, planificar les intervencions i activitats, i tractar tots aquells temes que tinguin alguna relació amb el dia a dia del centre. Cal destacar que Pedrenyal fa reunió d'*Intravisió* l'últim divendres de cada més, que consisteix en simular el que seria un assessorament

extern però utilitzant l'autoreflexió per fer aportacions i millorar sistemàticament el funcionament del centre.

També Pedrenyal disposa d'un espai periòdic de comunicació entre els joves, es tracta de l'assemblea, que es duu a terme cada divendres abans de dinar i és on es posen en comú i es debaten diferents temes de funcionament i del dia a dia del centre.

Col·laboracions externes

Tots els centres es coordinen amb els diferents serveis, recursos, entitats i institucions escolars, lúdiques i/o formatives amb les que el jove està en contacte. A més, es realitza un treball conjunt amb EAIA, DGAIA, els CSMIJ i CAP de referència. El tutor és l'encarregat d'estar en contacte amb els centres formatius i d'oci on assisteixen els joves i els mestres es coordinen amb els instituts on estan matriculats els nois.

Els mestres de Guaret i Castanyers, que pertanyen al Departament d'Ensenyament, es reuneixen trimestralment a Barcelona i es coordinen amb la cap de zona.

A Pedrenyal s'han establert col·laboracions amb l'Ajuntament del poble i es realitzen programes d'Aprenentatge-Servei que combinen processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte ben articulat en el qual els joves es formen tot treballant sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo.

Guaret gaudeix, gràcies a una beca, del suport d'un gabinet psicopedagògic que fa seguiment i treball amb els nois un cop per setmana, .

Espais

Els quatre centres tenen una disposició similar i estan ubicats en emplaçaments tranquils, enmig de la natura i en entorns amplis.

Tots els centres disposen dins els seus recintes d'una zona d'hort, una zona habilitada per animals, pista esportiva i, a més, Pedrenyal i Castanyers disposen de piscina.

L'edifici principal dels quatre centres té estructura de vivenda unifamiliar amb els espais interiors dividits en zones residencials diferenciades per treballar amb els diferents grups educatius. Cadascuna d'aquestes zones disposa de tots els espais i equipaments necessaris per fer vida (habitacions, sales d'estar, sales de jocs, lavabos i menjador).

Les habitacions són individuals, dobles o triples i en elles s'hi troba llit, escriptori, cadira, un panell de suro per posar elements decoratius/fotos i unes prestatgeries per a la roba per a cada jove. Cada habitació té una finestra o balcó que dona llum natural i ventilació.

A banda d'aquestes habitacions, Pedrenyal té dues habitacions d'aïllament per a situacions en que la intervenció amb els joves ho precisa i la resta de centres disposa d'una habitació de protecció cada un o en el seu defecte utilitza altres espais per a aquesta funció.

Per a aquells joves que ja es troben en fases avançades del seu procés i mostren un nivell alt d'autonomia Castanyers disposa d'un edifici annex que consta de 8 places en el que els joves que hi resideixen tenen més llibertat. De la mateixa manera, Guaret disposa d'una habitació triple per a joves amb les mateixes característiques als que se'ls atorga més llibertat per autogestionar-se.

Dins el recinte dels quatre centres també s'hi troben les zones d'aules escolars i les zones de tallers.

Tots els espais es mantenen adequadament nets i arreglats i sense elements perillosos. El manteniment de totes aquestes instal·lacions, i del producte de les mateixes, és responsabilitat dels nois, del mestre taller i dels educadors.

Règim intern o semi-intern dels joves

Els tres centres concertats tenen un reixat i portes que limiten la sortida dels nois a l'exterior sense permís i la seva ubicació queda allunyada del nucli urbà al que pertanyen. D'altra banda, Castanyers no disposa de portes que tanquen el recinte a l'exterior i està ubicat més proper al nucli urbà.

En general, els primers 21 dies d'internament els joves estan en període d'observació i no poden sortir del centre, tot i que en algun cas aquest període pot allargar-se fins els 40 dies.

Passat aquest temps, si la resolució del jove ho contempla, pot començar a tenir permisos (sense pernocta) per a anar amb la família i més endavant disposaran de permisos de cap de setmana.

Als joves que ja porten mesos i van evolucionant bé se'ls busca recursos externs per realitzar activitats fora del centre. Si són menors de 16

anys són activitats extraescolars, si són majors de 16 se'ls busca formació de caire professional. Si algun dels joves que està fent un bon procés assolix un nivell acadèmic adequat a la seva edat se li proposa cursar els estudis fora del centre.

Els centres no deixen sortir lliurement als joves en les seves estones d'oci perquè aquests no solen ser del territori i els educadors consideren que podrien acabar posant-se en situacions de risc. No obstant, un dels centres sí dona permís als seus nois (amb una evolució adequada) per anar a fer un volt, o anar al cinema.

Tots els centres fan controls d'orina periòdicament quan els joves tornen dels permisos.

Organització de la vida diària durant la setmana

Instaurar una rutina diària és molt important al centre. Els joves venen de quotidianitats molt desestructurades i la rutina s'utilitza com a eina per a donar seguretat i pautar el dia a dia. Hi ha indicacions per l'hora de llevar-se, la higiene, els àpats, les aules, activitats de lleure i en general per a totes les activitats que es desenvolupen al centre. Es segueix un mateix horari per a tothom, molt estructurat amb classes al matí i a la tarda, combinades amb estones d'esbarjo dirigit. A les tardes tots els centres posen especial èmfasi en l'esport, al que hi dediquen entre una hora i una hora i mitja, i que ajuda a treballar aspectes com l'autoestima, l'autoconcepte, l'autocontrol, la tolerància, el respecte i la salut. Per planificar les activitats esportives s'adapta el currículum d'ESO i es treballa en funció de les instal·lacions de les que disposa el recinte, així en alguns dels centres es posa, per exemple, més èmfasi en el futbol i en d'altres en la carrera contínua i exercicis de força.

El temps de lleure queda ubicat a les tardes i els caps de setmana. Les activitats que es fan són una combinació entre el que els joves demanen i el que el centre vol oferir com a element educatiu ensenyant-los altres opcions d'oci amb les que no estan tant familiaritzats. Durant els caps de setmana es realitzen sortides, de dia o mig dia, lúdiques i/o culturals.

Durant el dia el temps d'esbarjo s'amenitza amb futbolins, tennis taula, *Play Station*, jocs de taula... A la tarda i a la nit després de sopar es realitza ludoteca i altres tallers amb activitats variades com: teatre, música, costura, cuina, informàtica lúdica, informàtica laboral (sobretot els més grans) i guitarra.

Cada centre aprofita els seus espais exteriors per a les activitats de lleure, així els centres que tenen piscina organitzen activitats entorn a aquesta quan arriba el bon temps. De la mateixa manera, Guaret ha engegat un Centre excursionista que fa que es dirigeixi el lleure cap a les activitats de muntanya.

Les activitats de lleure es planifiquen en tots els centres, com a mínim, amb una setmana d'anel·lació i, tot i que són diversificades i els joves poden triar a quina assisteixen, es fa que tots passin per totes les activitats.

Organització de la vida diària durant els dies festius

En els períodes de vacances l'horari escolar varia i augmenten les activitats de lleure.

Per Nadal, Guaret i Castanyers, que tenen mestres proporcionats pel Departament d'Ensenyament, no fan classe i es busquen activitats per fer al territori, com ara Parcs de Nadal i altres possibilitats. D'altra banda, Mas Ritort i Pedrenyal, que disposen de mestres que són personal propi, redueixen la jornada escolar i l'aprofiten per fer repàs del temari, tot combinant-ho amb altres activitats de lleure.

Per Setmana Santa el funcionament és similar al de Nadal. A Guaret aprofiten que els professors estan de vacances per organitzar jornades culturals sobre temes educatius importants pels nois com ara el sexe, temes laborals o drogues, on es realitzen diferents ponències amb experts que parlen sobre el tema.

El període estival s'aprofita, a tots els centres, per fer un repàs general del temari que s'ha tractat al llarg del curs. En els casos en que el professor està de vacances es fa amb un professor de substitució. Aquestes classes de repàs deixen espai per a realitzar, un dia a la setmana, sortida de tot un dia. A més, dos dels centres surten dos matins a la setmana a la platja. A l'estiu també es busca l'assistència a colònies i casals d'estiu a aquells joves que el seu procés ho permet. Pedrenyal fa colònies pròpies realitzant una estada de diversos dies amb els educadors que s'utilitza com a premi, ja que només hi assisteixen els joves que s'ho han guanyat amb el seu comportament i la seva evolució durant l'any.

El Taller d'Iniciació Laboral (TIL), que es realitza a Castanyers, funciona normalment tot l'any.

Principis que orienten la intervenció del centre

D'acord amb els professionals entrevistats els 4 centres treballen amb la mateixa finalitat posant l'accent en treballar el vincle, objectiu que queda resumit en la premissa expressada per un dels professionals: "limitar, acollir i prevenir".

En un primer moment es treballen molt els límits i les normes a tots els centres ja que molts dels nois presenten dificultats per acceptar-los. Quan el jove ha superat aquest moment i accepta els límits el treball s'enfoca a crear vincle. Es busca, en tots els casos, crear un vincle sà amb el noi i una relació de confiança que li doni estabilitat i seguretat per a evolucionar com a persona.

A Guaret s'utilitza l'argot de família per a recrear l'ambient d'una situació familiar sana.

Tutories

A Castanyers, Pedrenyal i Mas Ritort les tutories són assignades per l'equip directiu en el moment de l'arribada del jove al centre i es fa per criteri de disponibilitat de tutors. S'intenta que totes les tutories tinguin una continuïtat però si es veu que un perfil específic de referent aniria millor o el jove prefereix canviar es procedeix al canvi. A Guaret la tutoria s'assigna després d'una setmana d'observació. Durant aquesta setmana s'analitza quin és el perfil del noi i es decideix quin dels tutors és el més adequat per a ell. En aquests casos el referent del noi al centre és el tutor, tot i que la seva tasca està recolzada per la resta de l'equip.

Una vegada establert el tutor no es realitzen canvis de tutoria a Pedrenyal, Guaret i Mas Ritort; mentre que a Castanyers les tutories poden canviar perquè els torns dels educadors roten i els educadors de nit no tutoritzen. En aquest cas el centre, com a ens, és el referent del jove.

Les tutories -reunions entre el jove i el seu tutor – es duen a terme cada 15 dies o una vegada al mes segons el centre. I, sobretot als centres petits, és el tutor qui normalment soluciona qualsevol situació particularment difícil del noi que es doni en moment determinat i després es repassa a la tutoria. Es busca que el tutor hi sigui tant a les situacions bones com a les dolentes perquè acompanyi al jove en els seus processos.

Procés d'acolliment, d'elaboració i seguiment del projecte educatiu individual del jove

Quan un jove arriba a qualsevol dels 4 centres el procés que es segueix és similar. Es fa un registre de les seves pertinences i s'inventarien. Tot seguit s'ha de dutxar i posar-se roba neta, i durant aquesta estona el director s'entrevista amb la persona que ha acompanyat al noi, normalment algú de l'EAIA o del centre del que prové. Posteriorment s'explica al noi els motius que han motivat el seu internament i la normativa i el funcionament del centre.

També es fa una Reunió d'Ingrés on hi participen el jove i la direcció i se li pregunta al noi què voldrà fer en sortir del CREI, per a que reflexioni i ho expressi, i així a partir aquesta meta començar a treballar. A Castanyers, Guaret i Mas Ritort el jove ja entra en dinàmica el mateix dia d'arribada, mentre que a Pedrenyal el noi va tot el dia amb un educador i és al segon dia quan s'incorpora al funcionament normal del centre.

L'avaluació de necessitats es fa entre els primers 21 i 45 dies d'estada del jove, un cop superat el període d'observació. En aquest moment es redacta el Projecte Educatiu Individual (PEI).

La forma de pactar els objectius de treball que es reflectiran al PEI varia segons els centres. A Castanyers es reuneixen el jove, un membre de la direcció, la psicòloga, el treballador social, el tutor educatiu, el tutor escolar i, si pot ser, l'EAIA referent del cas, per definir el PEI; a Guaret i Mas Ritort sorgeix del diàleg entre el tutor i el jove presentant-se com una proposta conjunta dirigida a l'equip educatiu.

A Pedrenyal el PEI es redacta a partir de les propostes que fa el tutor després de l'observació realitzada al noi. Aquests objectius, formulats pel tutor, s'exposen a la Reunió d'Equip Educatiu, es consensuen i posteriorment s'expliquen al noi.

Al llarg de l'internament es realitzen reunions de revisió del PEI cada 4 o 6 mesos segons els centres.

El tutor es també l'encarregat de formalitzar semestralment l'Informe Tutorial de Seguiment Educatiu (ITSE), que plasma el resultat de les revisions del PEI, reflecteix la tasca i els objectius bàsics per a tot l'equip educatiu que treballa amb el noi i descriu les estratègies d'actuació en cada cas. Cal destacar que Mas Ritort té un sistema de quantificació d'assoliment d'objectius basat en d'un llistat d'indicadors.

En tots els centres, el noi llegeix l'ITSE que el seu tutor redacta i pot fer-hi els comentaris que consideri oportuns.

Intervenció sobre els problemes de conducta

A nivell conductual es fa, als 4 CREI, un treball transversal durant tota l'estada dels nois al centre. Es treballa principalment en dues línies:

1. Tutorial, se li expliquen els objectius al jove, fent que desenvolupi unes eines per aconseguir-los i es revisa la seva evolució a les tutories. Es treballa per a que el noi tingui un projecte de vida per davant que faci que s'impliqui i vulgui millorar.
2. En equip educatiu, tots els educadors coneixen els objectius de cada noi i reforcen la tasca del tutor.

Es treballa per establir els nois i dotar-los d'uns hàbits que redueixin els problemes de conducta. L'espai físic del centre i l'estructuració de les activitats són factors que els ajuden a contenir-se i a no presentar conductes que els posin en risc. Sempre es busca que els nois acceptin la norma a base rutines i altres aspectes motivadors.

Com ja hem avançat Mas Ritort utilitza com a estratègia un sistema motivacional, que té plasmat en un protocol, en el que a mesura que s'avança en l'assoliment d'objectius es guanyen uns drets i privilegis. Aquest protocol contempla que l'estada al centre és un procés d'aproximadament un any que es divideix en quatre fases amb un augment progressiu en l'autonomia que se'ls atorga. Aquestes quatre fases estan ben diferenciades en quant a limitacions i reforçaments, objectes permesos a la seva habitació i grau d'autonomia en el dia a dia. Per passar d'una fase a l'altra cal complir la temporalitat indicada i assolir un mínim del 85% dels objectius establerts per a cada fase.

Pedrenyal utilitza un sistema de valoració del comportament setmanal a través de gomets de colors. Aquest sistema fa que els joves es motivin i s'impliquin en el seu procés volent obtenir els millors resultats possibles cada setmana.

Castanyers disposa d'un conjunt residencial independent pels nois que es troben en una fase avançada del seu procés i tenen un grau més alt d'autonomia, amb els que s'intenta treballar amb més profunditat les habilitats d'autonomia individual. Guaret disposa d'una habitació triple per als joves amb

més autonomia i que estudien a fora del centre i tenen un horari una mica diferent que s'han d'autogestionar.

Pedrenyal convida als seus ex-residents a fer xerrades per explicar les seves experiències de vida i conscienciar als actuals residents.

Cal destacar que tots els centres coincideixen que en els últims anys els perfils dels casos que atenen han canviat. Han passat de ser nois amb problemes conductuals a acollir nois amb molts problemes de salut mental que fan que el model d'intervenció s'hagi de replantejar.

Intervenció acadèmica

En l'àmbit acadèmic tots els centres treballen principalment en dues línies. La primera és afavorir que els menors de 16 assoleixin el graduat en ESO a les aules. La segona, que els majors de 16 assoleixin coneixements i continguts a través de la pràctica fent formació laboral als tallers. Quan hi ha algun d'aquests alumnes més grans que té interès en estudiar se l'ofereix la possibilitat de combinar tallers i aula d'ESO. També, hi ha alguns joves que progressen adequadament en els estudis i cursen batxillerat a l'institut ordinari fora del centre.

Pel que fa al treball a les aules, sempre es treballa amb grups molt reduïts i amb rutines molt pautades en que els nois saben exactament què han de fer a cada moment i què hauran de fer a continuació. El treball a l'aula és un element més de la intervenció i s'hi desenvolupen projectes innovadors. Així, un dels centres utilitza l'escriptura creativa i el foment de la lectura per a que els nois trobin un refugi i una via d'expressió a la seva situació. També a nivell d'aula alguns dels centres posen especial èmfasi en que els joves assoleixin les 8 competències bàsiques del currículum que treballen de forma molt pràctica, fins i tot, per als que tenen més dificultats, treballen per racons simulant situacions reals de la vida diària (botigues, restaurants...). El mateix centre treballa també a través d'una *wikispace*, un espai virtual on cada alumne té penjades les seves tasques i treballa individualment segons el seu nivell. S'ha comprovat que aquest fet ha ajudat a reduir els conflictes a l'aula perquè cada noi té els seus propis materials i no veuen el treball que fan els altres amb la qual cosa s'evita la competitivitat que generava conflictes.

Un altre dels centres fa Cinefòrum cada divendres com a activitat acadèmica amb tot el grup. En aquesta activitat s'utilitzen pel·lícules, documentals,

i altres documents audiovisuals com a mitjà d'aprenentatge. L'audiovisual és escollit pels professors tenint en compte els aspectes ètics o de salut que es volen treballar i durant la setmana es fa un treball previ a les aules. Després de la projecció hi ha un debat i un examen.

La divisió de grups als 16 anys no es fa en un dels centres. En aquest cas, els professionals es van adonar que hi havia joves que no poden estar tantes hores en una aula o d'altres que tot i tenir més de 16 necessiten més hores perquè volen fer un cicle formatiu. Per això van decidir adaptar el pla de treball de cada cas flexibilitzant i combinant l'horari d'aula i taller en funció d'allò que el jove vol fer en un futur.

El comportament a l'aula influeix en tots els casos en la valoració global per a que el jove disposi de permisos. D'aquesta manera els mestres es reuneixen setmanalment amb els tutors de cada jove per intercanviar impressions. Com ja hem mencionat, un dels centres disposa d'un sistema de valoracions setmanals a l'aula a través de gomets de colors on es valora: comportament, actitud, assoliment de continguts i realització. Cada divendres cada alumne fa tutoria amb el mestre per valorar la setmana i, a la vegada, el mestre trasllada aquestes valoracions als tutors.

Tots els alumnes que cursen l'ESO ho fan amb el currículum adaptat i figuren com a matriculats a l'institut del poble, amb el que el centre s'hi coordina trimestralment. També de forma trimestral, els mestres dels CREIS que pertanyen al Departament d'Ensenyament es troben a Barcelona per coordinar-se amb la cap de zona. A nivell de centre, els mestres es coordinen entre ells (quan n'hi ha més d'un) i també es coordinen amb els mestres de taller.

Intervenció en l'abús de substàncies

El consum de drogues està totalment prohibit dins del recinte dels 4 centres, malgrat això, els professionals van explicar que molts dels joves ho fan quan surten de permís. Amb aquestes condicions, és un tema que es treballa des de la tutoria i a l'aula especialment en moments en que hi ha hagut alguna situació que ho requereix. El treball que es fa consisteix en informar i conscienciar als nois del que passa quan es consumeix i posar molt d'èmfasi en que s'adonin de les conseqüències que el consum pot tenir a mitjà i a llarg termini, però no hi ha un programa de prevenció establert.

Els professionals manifesten que els joves tenen el consum associat a l'oci i als amics, a partir d'aquí des dels centres es busca presentar i implicar els joves en models d'oci que no són habituals per ells per trencar aquesta associació.

Per reforçar que els joves no consumeixin en sortir de permís, el fet de tornar consumit comporta una sanció.

A Castanyers, Pedrenyal i Mas Ritort les psicòlogues són les encarregades de fer un treball específic sobre el consum de substàncies. A Pedrenyal, fan tallers específics cada 2 anys (quan han canviat els nois). La Fundació Resilis, a la que pertanyen Pedrenyal, Guaret i Mas Ritort, ofereix formació per a treballar el consum als seus professionals i un formador acudeix als centres que ho sol·liciten.

A nivell general, als quatre centres es treballa amb els nois mentalitzant-los a través de xerrades i debats, i utilitzant recursos audiovisuals (cinefòrum) i murals informatius.

Resolució de conflictes

En general, els conflictes que es donen a tots els centres venen donats 4per la convivència i perquè la rutina marcada els impedeix tenir llibertat a l'hora de gestionar el seu temps.

El Reglament de règim intern estableix faltes lleus, greus i molt greus amb les conseqüents mesures correctores a tots els centres.

En tots els centres quan es produeix una falta o incident l'actuació immediata la realitza el professional que intervé directament en el conflicte. En un primer moment es fa una contenció verbal i, si és necessari, una contenció ambiental. Amb posterioritat es treballa a través de tasques reparadores, que ajudin a la reflexió i a l'assumpció de conseqüències dels actes esdevinguts.

La contenció verbal consisteix en dialogar amb el noi, calmar-lo i fer-lo raonar i reflexionar sobre el fet succeït. Si no funciona, es passa a la contenció ambiental, que consisteix en separar el noi del grup per evitar més conflictes mentre dura la intervenció. En un segon moment complirà les tasques reparadores que se li imposin com a conseqüència dels seus actes. La finalitat d'aquestes tasques és reparar l'acte i l'actitud a més de prendre consciència del seu comportament. Tots els professionals dels centres són coneixedors de

la situació del noi i donen sentit i coherència aquesta resposta educativa.

La contenció física s'utilitza, només, com a última instància i com a mesura protectora, únicament per evitar una autolesió, un dany als que l'envolten, per prevenir grans desperfectes materials o detenir una fuga.

Mas Ritort disposa d'una habitació individual de protecció, que s'utilitza si la situació és extremament greu, per aïllar als nois si estan intentant lesionar-se o estan agredint als professionals o a algun company. Pedrenyal i Guaret no disposen de cap espai específic per a situacions extremes i, en cas que sigui necessari, l'educador utilitza algun espai del centre – normalment una habitació normal o un despatx- per aïllar al noi i estar amb ell fins que es calmi. Només Castanyers té mesura d'aïllament que es materialitza en dues habitacions individuals per a situacions d'extrema agressivitat. Cada vegada que s'utilitza aquest recurs s'ha d'omplir el llibre de registre de les habitacions individuals i es fan els corresponents Volants d'Incidències dirigits a la Direcció General i a la Fiscalia de protecció de menors.

El centres tenen un registre de totes les contencions que fan. En faltes greus i molt greus s'apliquen mesures correctores que van en el sentit de limitar les sortides, no participar en activitats, realitzar reflexions per escrit, etc. Si el jove es fa mal o fa mal a algú s'omple un volant d'accidents. En el cas que la situació es torni extrema es contacta amb els serveis sanitaris i amb els Mossos d'Esquadra.

Formació laboral i de competències d'autonomia

El treball per a la inserció laboral es fa, a tots els centres des de la formació de taller.

El treball al taller és majoritàriament pràctic i es realitzen tasques com tenir cura dels animals, cuidar l'hort, creació i manteniment del mobiliari dels animals i d'altres espais exteriors, tasques de construcció, pintura, soldadura i petites reparacions. A través d'aquestes tasques es treballen les competències laborals necessàries per a inserir-se satisfactòriament al món del treball.

A Guaret, el taller es planteja com un espai on els joves simulen un lloc de treball, on signen un contracte fictici i on han de complir les seves obligacions com haurien de fer a qualsevol feina. Es busca que tota la dinàmica s'aproximi molt al que seria

un ambient real de treball, els mestres de taller encarreguen feines als joves i els supervisen. Si algun jove té una actitud inadequada o no compleix amb el que es va pactar en el contracte se'l pot fer fora i llavors ha d'assistir a l'aula a realitzar cursos de "reciclatge" com si fos a l'atur. Actualment s'està buscant la fórmula de que tota aquesta experiència pugui quedar reflectida en el currículum vitae dels joves.

Castanyers disposa del Taller d'Iniciació Laboral (TIL) que és un taller que, dins del centre, busca simular les condicions laborals que el jove es trobaria en una feina. A aquest taller només hi accedeixen els joves que s'ho han guanyat amb el seu comportament i evolució. Actualment es desenvolupa en conveni amb una empresa de serigrafia i la producció és remunerada. Els joves poden arribar a guanyar fins a 30 euros a la setmana.

Pedrenyal estableix col·laboracions amb les entitats locals fent projectes d'Aprenentatge-Servei (APS). Un d'aquests projectes APS es fa amb la Llar d'Infants del poble oferint visites guiades pel seu zoo als petits. Els joves cuiden els animals i fan el manteniment del zoo i quan venen els infants s'encarreguen de guiar la visita i explicar les característiques dels animals a grups reduïts de nens. Amb aquest zoo es potencia el treball de la responsabilitat i del vincle a través de la cura dels animals i del contacte amb els infants. Un altre projecte APS es realitza en conveni amb l'ajuntament. En el marc d'aquest projecte els joves arreglen el parc infantil i l'ajuntament els facilita la roba i les eines necessàries quedant aquestes en propietat del centre. A més, la policia local ha donat al centre les bicicletes que tenia al dipòsit municipal de vehicles i bancs del mobiliari urbà que s'havien fet malbé. Els joves han reparat les bicicletes i ara disposen d'elles per fer activitats. També han arreglat i re-condicionat els bancs i els han instal·lat a diversos punts del recinte.

Castanyers ofereix als joves la possibilitat d'aconseguir uns diners extra si ajuden en determinades feines diàries de la casa, els anomenats "treballs de centre" pels que reben 3 euros la hora. D'aquesta manera es familiaritzen amb algunes de les exigències del dia a dia d'una casa preparant-se per quan visquin fora del centre.

Paral·lelament a aquestes pràctiques, els quatre centres busquen recursos externs per realitzar activitats en un entorn normalitzat per a aquells joves que ja porten uns mesos al centre i presenten una bona

evolució. Quan són majors de 16 se'ls busca formació més de caire professional (PQPI).

En general tots els centres treballen per a que en el moment del desinternament el jove tingui les màximes garanties d'èxit. És per això que quan es comença a preparar la sortida es posa especial èmfasi en vincular els nois als diferents serveis disponibles al territori, en que coneguin els recursos on poden dirigir-se quan siguin fora i se'ls dona molta informació sobre com serà tot quan surtin.

Intervenció amb les famílies

El contacte dels centres amb les famílies és, sempre que aquestes ho permeten, molt fluït ja que no es vol que la família es desvinculi del procés que està fent el seu fill i, a més, no han d'oblidar que són el referent emocional del jove.

Amb l'arribada del jove al centre la direcció del centre es reuneix amb la família per ensenyar-los on viurà el seu fill i explicar-los com treballaran amb ell. En aquesta primera visita es busca sempre la complicitat de la família i oferir-los caliu. Passat el període d'observació, es planifiquen trucades i abans de que el noi tingui permisos de sortida s'ofereixen visites supervisades que tenen lloc als propis centres. A partir d'aquí, la direcció es coordina amb l'Eaia per estudiar la possibilitat de realitzar sortides (depèn de si el noi té un habitatge on pugui anar). També es coordinen amb la DGAIA, per escollir l'adult que serà el responsable del noi quan aquest surti de permís, cosa que és condició necessària per a que el jove pugui gaudir de permisos de sortida.

Des de tots els centres es busca treballar també amb les famílies. Se'ls dona indicacions i pautes de com funcionar i com posar límits als nois. Els ajuden a crear una relació on es pugui conviure i es pacten estratègies per treballar conjuntament quan el fill estigui de permís a casa. Aquest treball es pot fer si la família va al centre o per telèfon ja que les famílies estan repartides per tot el territori català i moltes no tenen recursos per acudir a realitzar aquest seguiment.

Si algun jove té una família col·laboradora prèvia al seu internament els centres també treballen amb ella.

En el moment de realitzar la investigació, Guaret està pendent de poder desplegar el programa "In-Situ", pel qual disposarà d'un professional que

visitarà a les famílies al territori per assessorar-les i supervisar-les.

Sortida del jove del centre

Tots els centres coincideixen en que la principal sortida dels joves és la família, la família extensa i, en alguns casos, els pisos de l'ASJTET. Quan els joves es desinternen del centre abans de fer 18 anys i la situació familiar no és adequada per retornar les funcions tutelars es busca l'ingrés en un CRAE. Quan es desinternen per majoria d'edat normalment tornen amb la família, ja que molt pocs joves procedents de CREI accedeixen al programa d'habitatge de l'ASJTET.

Els centres no fan seguiment posterior al desinternament tot i que se'ls ofereix la possibilitat de continuar en contacte amb els professionals del centre si així ho desitgen.

Pedrenyal convida als seus ex-residents a fer xerrades per explicar les seves experiències i conscienciar als actuals residents

Guaret organitza anualment una calçotada a la que són convidats tots els ex-residents que hi volen assistir.

Temporalitat de la intervenció en els CREI

Tots els centres coincideixen que la intervenció hauria de ser d'entre un any i un any i mig, ja que els CREI estan pensats per realitzar una intervenció intensiva i delimitada. Consideren que si els joves estan més temps es desvirtua l'objectiu del recurs i pot acabar produint un efecte negatiu en el jove, ja que la vida al centre no representa una situació real.

Consideracions subjectives dels professionals respecte l'èxit o el retrocés en la intervenció

En aquest context es considera èxit en la intervenció quan es produeix una evolució positiva en el procés que el jove està fent al centre, és a dir, quan milloren aquells factors que van motivar la seva entrada.

a) Factors percebuts pels professionals com a facilitadors dels processos amb èxit:

En general, la majoria dels professionals entrevistats consideren que un dels factors més importants per a facilitar un procés d'intervenció amb èxit és crear un bon tàndem entre vincle/confiança i

límits. És a dir, ser proper però posar límits al jove. En paraules dels propis educadors:

"Primer establir un cert nivell de vincle/confiança, connectar i concretar per què estàs aquí i què podem fer plegats [...] El límit és necessari però si no hi ha la confiança, no serveix per res [...] i evidentment el límit també hi ha de ser, ha de quedar-li clar que no sóc el seu col·lega".

Un altre dels factors que un gran nombre de professionals percep com a facilitador és l'actitud del professional, que ha de ser tranquil·la i coherent adaptant-se a l'estil de cada jove, i ha d'utilitzar un llenguatge proper i que reforci positivament. Aquest factor queda il·lustrat en les següent declaracions:

"Sol funcionar mostrar-te tranquil, el que els transmet, la manera de comunicar i saber adequar-se a cada moment (tranquil·litat o donar-los canya). S'ha de buscar un llenguatge proper a ells que no soni a tecnicismes ni a diagnòstic".

"(...) A mi em funciona estar tranquil·la, parlar-li calmadament, dir-li proactivament i positivament enlloc de la crítica, donar-los reforç positiu perquè ells estan acostumats a que tot ho fan malament".

Molts dels professionals recalquen la importància de l'atenció individual als joves, treballar d'aquesta manera ajuda a que s'obrin més, agafin més confiança i es reforci el vincle.

Els professionals també coincideixen en que per a realitzar una intervenció amb èxit han d'intentar posar-se a la pell del noi i entendre la seva situació. No etiquetar ni anar amb idees preconcebudes. La directora d'un dels centres comentava que: *"[...] a mi em funciona dir sempre la veritat, personalitzar molt, dir-los que el què els passa no és anormal, sinó que és una adolescència amb una família complicada [...] treure'ls la culpa de sobre [...] però això funciona quan les nenes no tenen problemes mentals".*

Altres factors que els diferents professionals identifiquen són: compartir temes i experiències personals per a poder connectar i humanitzar les relacions; treballar el cop de realitat, enfrontar-los amb la realitat i buscar quelcom que els motivï una voluntat de canvi; marcar un ordre i tenir clar el rol d'autoritat, sense manifestar un autoritarisme exagerat; i oferir-los un futur.

b) Factors que obstaculitzen la progressió positiva del jove segons la percepció dels professionals:

Entre les diferents opinions expressades pels professionals entrevistats es van percebre alguns factors que obstaculitzaven la progressió positiva del jove en els que coincideixen tots. Un d'ells és presentar un rol desubicat, ja sigui per mostrar-se massa llunyà o per voler ser massa proper i oblidar-se de la línia de treball del centre. En paraules d'un educador:

"No funciona ser llunyà, prendre una actitud massa freda i passiva, confondre't amb el rol que tens aquí i qui ets fora".

També coincideixen en que no funcionen les actituds incoherents. Aquesta idea queda il·lustrada en les següents declaracions:

"El no ser honest (el què et dic i el què faig no és coherent) [...] si treballo amb tu el respecte, jo no puc tractar-te irrespectuosament [...] hem de predicar amb els actes [...] i pots dir moltes coses però sempre des del respecte".

"Ser incoherent, que vegin esclatxes, mantenir-se ferm en els límits perquè se't gira en contra".

Altres factors que els professionals consideren que obstaculitzen la progressió positiva són: Ser insegur, parlar un llenguatge culte i allunyat de la manera de parlar dels joves, vincular en excés amb un jove i perdre la perspectiva. Tampoc funciona cridar ni la confrontació directa amb els joves ja que consideren que l'educador no pot posar-se al mateix nivell que ells perquè es desborden. Així com tampoc funciona anar per lliure i no seguir les pautes acordades amb l'equip, ja que l'èxit es basa en la unitat de criteris.

c) Què explica l'èxit dels joves segons els professionals:

Quan es va preguntar als professionals per quins eren els factors explicaven l'èxit dels joves -entès com a superació dels problemes que presentaven a l'entrar al centre i que aquestes problemàtiques no tornin a aparèixer un cop fora del centre- les respostes van ser força coincidents.

En general, molts dels professionals coincideixen en que els factors que expliquen l'èxit dels joves són, principalment, tenir un bon perfil conductual

i intel·lectual, i que tinguin algun referent fora del centre (familiar, parella, etc.) que els doni suport i confiança. Com comentaven alguns dels educadors entrevistats:

"Vam tenir un noi que els pares tenien un negoci de tràfic d'armes i ell se'n va sortir perquè va anar a viure amb una noia i no volia barrejar el què era la seva nova família i la família biològica".

[...] algun suport emocional extern, quelcom emocional per poder lligar-se. Algú que se l'ha mirat i li ha transmès allò de "jo crec en tu".

Els professionals també coincideixen en que els nois que se'n van sortir eren joves que no tenien gaire consum de substàncies tòxiques. *"Crec que tampoc tenen èxit els nois que han consumit molt perquè tenen un processament més lent, els costa concentrar-se, tenen deteriorament cognitiu"*, comentava un educador.

Els professionals també semblaven estar d'acord en que els joves que van tenir més facilitat per fer una evolució positiva van ser aquells que varen encaixar amb la filosofia del centre i varen entendre que el volien ajudar. Així com també tenien capacitat per il·lusionar-se per alguna cosa, quelcom emocional per poder lligar-s'hi, una motivació que guiés les seves accions, tenir un objectiu marcat i que se'l cregués, mostrar actitud. Els professionals entrevistats ho manifestaven de la següent manera:

"Capacitat per poder il·lusionar-se per alguna cosa, que hi hagi alguna cosa que emocionalment i a nivell d'interessos o anhels els sustenti [...] i això pot necessitar-ho tant un que ha vingut sol al país com un que ha viscut aquí i té tota la família".

"Se'n surten els que estan motivats, els que tenen molt clar que les coses depenen d'ell i tenen autodeterminació. [...] Molt depèn d'ells, si ells estan convençuts, ells surten endavant. Un va sortir a través de l'esport i va sortir d'aquí per anar al CAR".

Altres factors que explicarien l'èxit dels joves segons els professionals són: tenir plasticitat, és a dir, acceptar la pròpia història i construir alguna cosa raonable; tenir facilitat de vincle i haver fet l'esforç per superar-se davant les dificultats que la vida li ha presentat; poder raonar amb ells, tot i tenir les seves idees, són capaços d'entendre el que l'educador vol transmetre.

I no tenen èxit aquells nois que estan massa tancats en sí mateixos i no es deixen emmotllar, estan al centre i no hi son, no els interessa el que passa i no tenen motivacions. Tampoc tenen èxit els que tenen molt malestar amb el món, ni els que no accepten la realitat que els ha tocat viure.

4.2. Perfil de la població acollida que es va desinternar durant els 3 anys previs a la realització de l'estudi

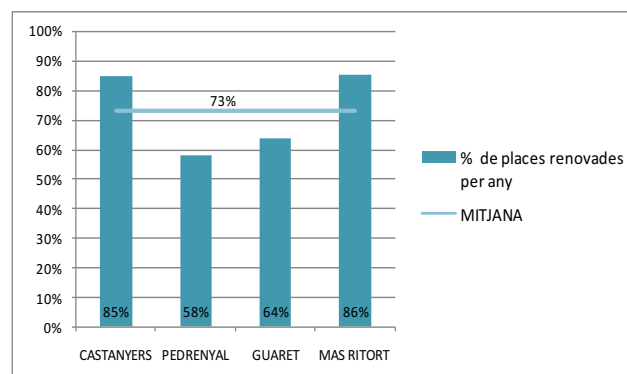
En aquest apartat es presenten les dades de tots aquells joves tutelats per l'Administració de la Generalitat de Catalunya que per dictamen del corresponent servei territorial d'Atenció a la Infància i l'Adolescència estaven en situació d'acolliment en els Centres Residencials d'Educació Intensiva del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i que van esgotar l'esmentada mesura entre gener de 2011 i desembre de 2014.

Nombre de casos atesos, perfil d'entrada i evolució en el centre

El conjunt dels 4 CREI de Catalunya van proporcionar la informació de 206 casos distribuïts de la següent manera: 107 casos procedents de Castanyers, 37 casos de Pedrenyal, 38 de Guaret i 24 de Mas Ritort.

Considerant tots els centres en conjunt s'observa que es donen de baixa del centre una mitjana de 18 joves per centre i any, provocant una renovació

anual de places del 73%. Desglossant aquesta dada amb més detall s'observa que els centres que van tenir més renovació de places van ser Mas Ritort (86%) i Castanyers (85%) i els que menys Guaret (64%) i Pedrenyal (58%) (Figura 1).

Figura 1. Renovació anual de places als CREI de Catalunya

L'edat mitjana d'ingrés és de 15.4 anys amb una desviació típica de 1,39 punts, d'aquesta manera el gruix més gran d'ingressos es produeix de mitjana a la franja de 15 a 16 anys.

Com es pot veure a la Taula 2, tres dels centres -Castanyers, Guaret i Mas Ritort- reben el major volum d'ingressos en la franja de 15 a 16 anys, mentre que a Pedrenyal això succeeix en la franja dels 12 als 14 anys.

Taula 2. Intervals d'edats d'ingrés al CREI

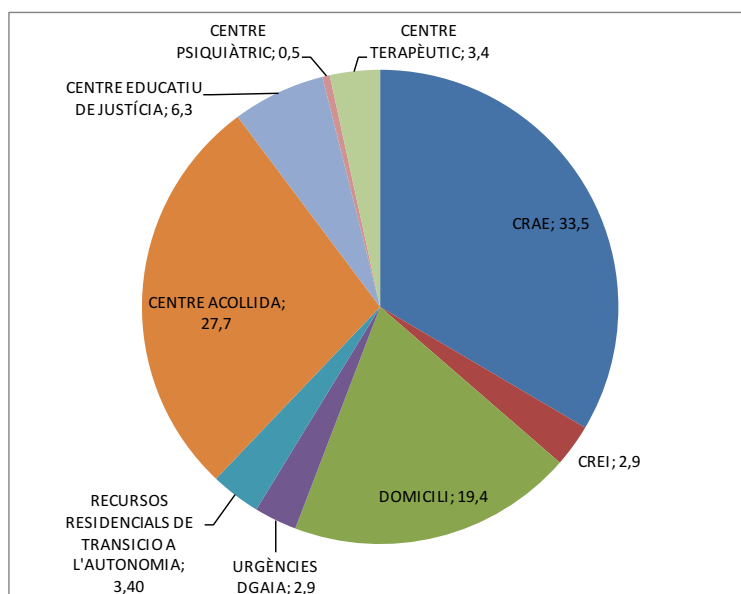
	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
De 12 a 14 anys	22.5%	23.4%	37.8%	23.7%	16.7%
De 15 a 16 anys	47.1%	44.9%	35.1%	50.0%	70.8%
De 17 a 18 anys	27.7%	31.8%	27.0%	26.3%	12.5%

La **procedència** dels joves que van arribar als CREI és molt variada. Predominen els que van venir de CRAE (33.5%), centre d'acollida (27.7%) i domicili (19.4%).

En menor mesura varen tenir ingressos procedents de centres educatius del Departament de Justícia (6.3%), centres terapèutics (3.4%), altres CREI (2.9%), serveis d'urgències de la DGAIA (2.9%) i

d'altres recursos residencials de transició a l'autonomia (3.4%). En una representació mínima van

ingressar joves procedents de centres psiquiàtrics (0.5%).

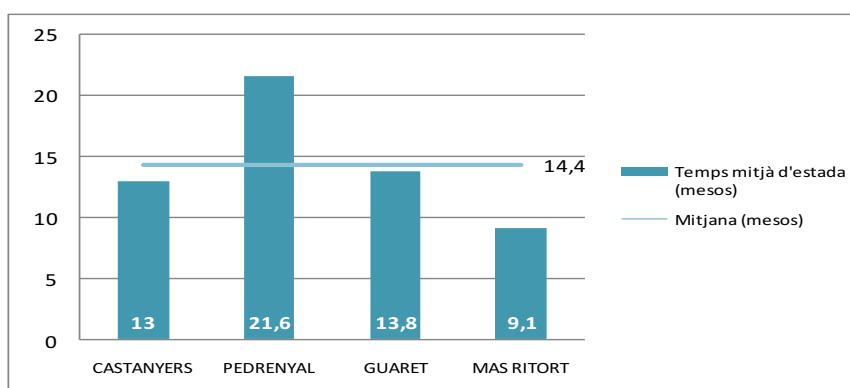

Figura 2. Procedència dels joves ingressats als CREI de Catalunya en percentatges

Mentre que a Castanyers, Pedrenyal i Mas Ritort predominaven els ingressos procedents de CRAE, a Guaret la majoria de joves provenien de centres d'acollida (42.1%). També cal destacar que Castanyers és l'únic dels 4 centres que va rebre ingressos procedents d'urgències de la DGAIA, pisos assistits, centres psiquiàtrics i centres d'altres recursos residencials de transició a l'autonomia. Pel contrari, Mas Ritort només va rebre ingressos de CRAE, domicili i centres d'acollida.

Estada al centre

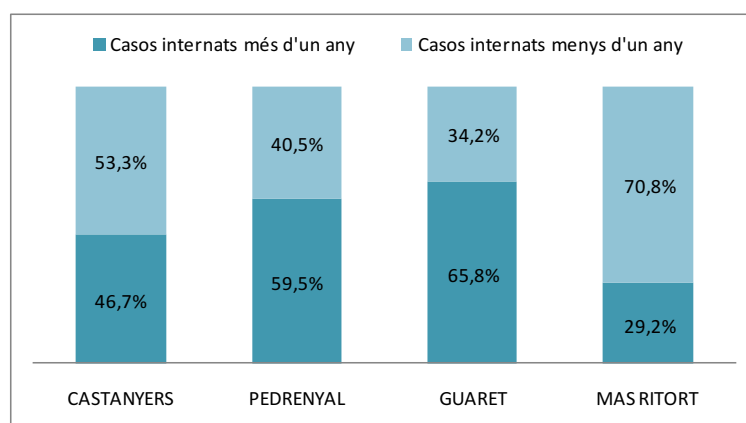
El **temps mitjà d'estada** als centres supera lleugerament l'any (14.4 mesos) amb una desviació estàndard de 11.9 punts. Pedrenyal mostra una tendència a tenir internaments de més llarga durada que la resta de centres, essent la seva mitjana de 21.6 mesos. Només un dels centres, Mas Ritort, té una mitjana d'estada inferior a l'any, que és de 9.1 mesos. Veure Figura 3.

Figura 3. Temps mitjà d'estada per centres

Aproximadament la meitat de la mostra va residir als CREI durant més d'un any (50.5%), mentre que l'altra meitat hi va romandre menys d'un any (49.5%). Per centres, les dades mostren que a Pedrenyal i a Guaret hi van predominar les estades de

més d'un any, amb un 59% i un 65.8% de casos respectivament, i pel contrari, a Castanyers i a Mas Ritort va ser més comú trobar internaments de menys d'un any de duració (53.3% i un 70.8% dels casos respectivament). Veure Figura 4.

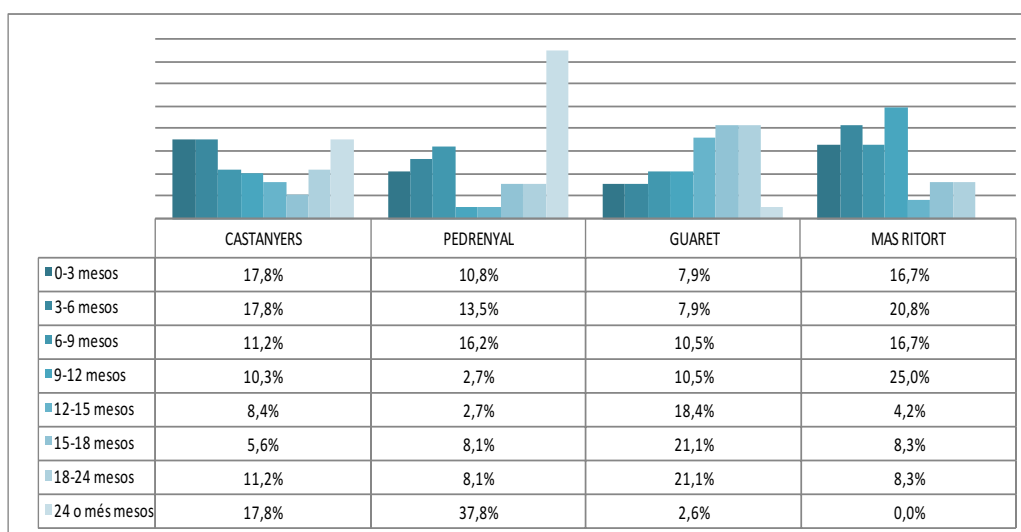

Figura 4. Quantitat de casos atesos durant més o menys d'un any, distribució per centres

En relació a la **durada de les estades** dels joves al centres, dividides en franges de 3 mesos, s'observa que a Castanyers les franges més representades van ser tres: menys de 3 mesos, entre 3 i 6 mesos i més de 2 anys; amb un 17.8% de joves.

Pel que fa a Pedrenyal, més d'un terç dels seus internaments van romandre al centre més de 24 mesos (37.8%) i un menor nombre de casos hi va ser entre 9 i 12 mesos i 12 i 15 mesos (2.7% dels joves en

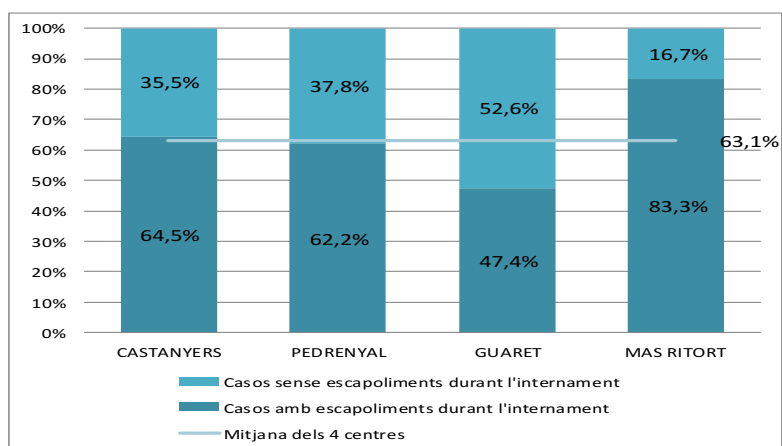
ambdós casos). A Guaret el major nombre d'estades foren les que van durar entre 15 i 18 mesos i entre 18 i 24 mesos, i la franja de més de 24 mesos d'estada és la que mostra menys representació de casos (2.6%). A Mas Ritort la majoria dels seus internaments va durar de 9 a 12 mesos (25%), i no tenen cap cas que hi hagi residit més de 24 mesos. La Figura 5 mostra la distribució per centres de la duració dels internaments.

Figura 5. Duració dels internaments, distribució per centres

El 63.1% dels joves de la mostra es va **escapolir** alguna vegada durant el seu període d'internament als CREI, en canvi el 36,9% no es va escapolir mai. Per centres, i com es pot veure a la Figura 6, Guaret

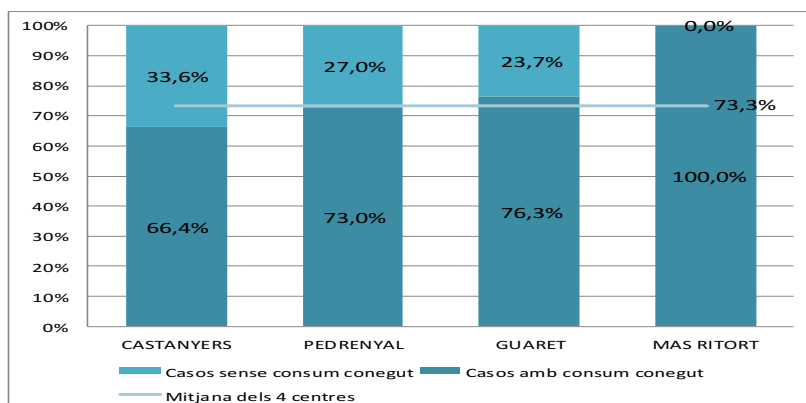
presenta un nombre d'escapoliments per sota de la mitjana (47,4%) mentre que Mas Ritort, reporta un percentatge força superior (83,3%).

Figura 6. Escapoliments durant el període d'internament, distribució per centres

Respecte al **consum de tòxics** (considerant si ho feia abans d'ingressar al centre i/o durant els permisos un cop internat) les dades revelen que un 73,3% dels joves de la mostra consumia algun tipus de droga, mentre que del 26,7% no es coneix que consumís cap tipus d'estupefaent.

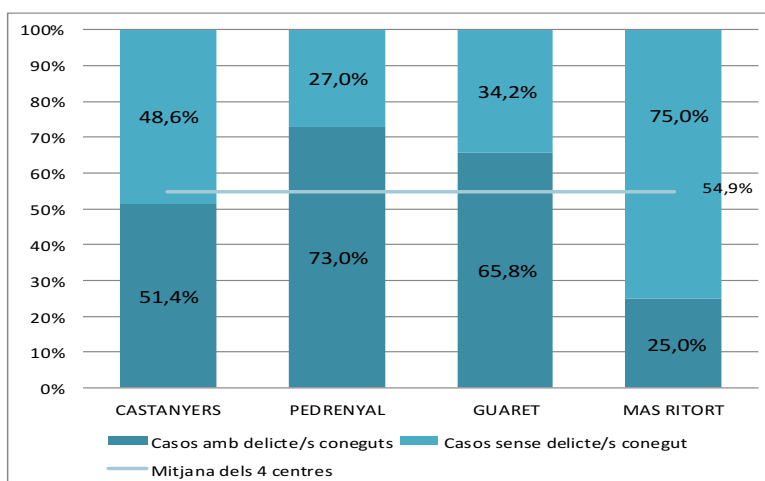
En el cas de Mas Ritort, el 100% de les joves ateses consumien tòxics abans d'ingressar al centre i/o durant els permisos (veure Figura 7).

Figura 7. Consum de tòxics entre els casos atesos, distribució per centres

Centrant l'atenció en si els joves internats havien comès algun **delicte**, les dades mostren que el 54,9% presentava algun delicte mentre que el 45,1% no presentava cap tipus de delicte conegut. En la comparativa per centres, s'observa que els joves del

Pedrenyal i de Guaret estan per sobre la mitjana (73% i 65,8% respectivament). En el cas de Mas Ritort, el nombre de casos amb delictes coneguts és menor (25%) com es pot veure a la Figura 8.

Figura 8. Delictes comesos entre els casos atesos, distribució per centres

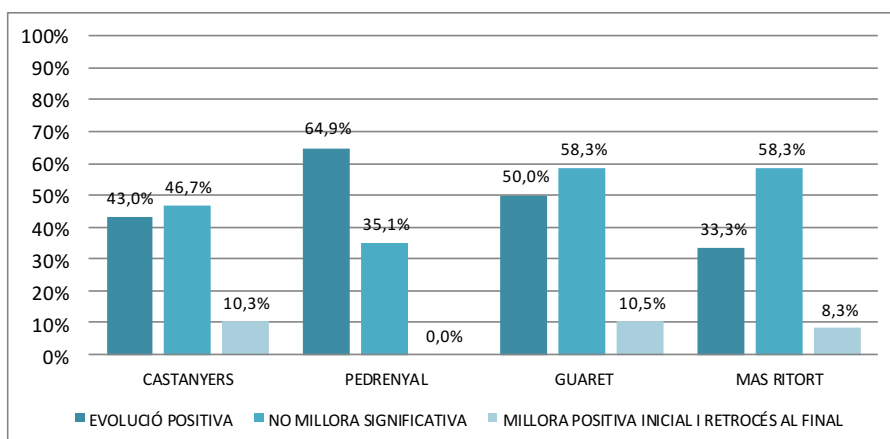
Observant els casos que presentaven **trastorns**, el 50% dels joves tenia algun trastorn diagnosticat. Per centres, més de la meitat dels casos de Castanyers presenten trastorn (57.9%), mentre que a Pedrenyal i Mas Ritort els casos amb trastorn són minoria (37.8% i 33.3% respectivament). Es van desestimar les dades proporcionades per Guaret perquè el seu CSMIJ de referència no volia donar diagnòstics fins que els joves no arribessin a la majoria d'edat.

En quant a la valoració que fan els centres de l'**evolució** que els joves van fer en el seu internament, les dades mostren que, de mitjana, un 47.1% dels casos fa una evolució positiva. S'entén per evolució positiva el procés protagonitzat per tots aquells joves que van fer una millora substancial o una bona

adaptació a la dinàmica i normativa del centre, malgrat poguessin haver tingut faltes durant l'estada. En canvi, un 44.7% dels joves no va evidenciar una millora significativa –no es va produir millora en les causes que van motivar el seu ingrés- i un 8.3% va començar el seu procés fent una millora positiva a l'inici però va acabar fent un retrocés al final de la seva estada, possiblement finalitzant-lo amb un escapoliment.

Observant la individualitat dels centres, a Pedrenyal més de la meitat dels casos fa evolució positiva (64.9%) mentre que un 35.1% no millora significativament. A Castanyers, Mas Ritort i Guaret aquesta tendència s'inverteix i un major nombre de casos no milloren significativament (el 46.7%, el 58.3% i el 58.3% respectivament). Tal i com podem veure a la Figura 9 són minoria, a tots els centres, els casos que mostraren una millora inicial i un retrocés al final del seu procés.

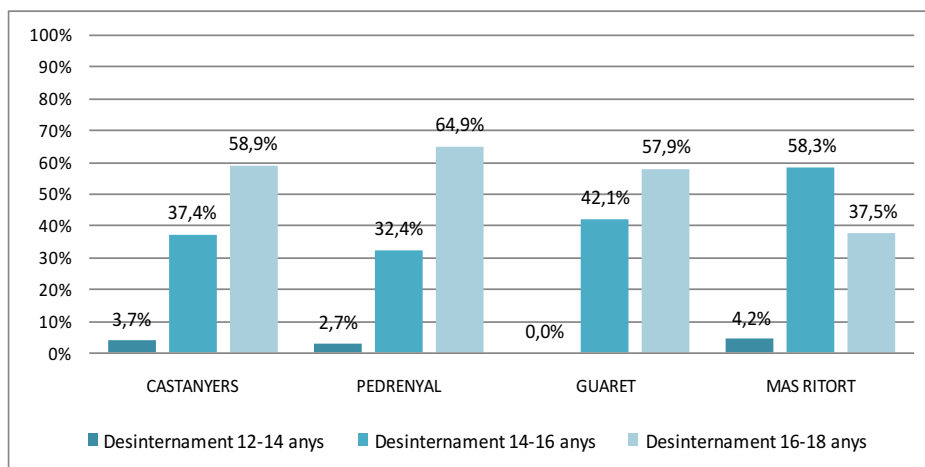

Figura 9. Evolució dels casos, distribució per centres

La sortida del centre

L'edat mitjana de causar baixa als 4 centres va ser de 16.6 anys amb una desviació estàndard de 1.10 punts. Observant cada centre per franges d'edat (Figura 10), les dades mostren que la gran majoria de baixes es van

produir entre els 17 i els 18 anys menys en un centre, Mas Ritort, del que van sortir més casos en la franja de 15 a 16 anys. En tots els centres és comú la tendència de que gairebé no es van produir baixes en la franja de 12 a 14 anys.

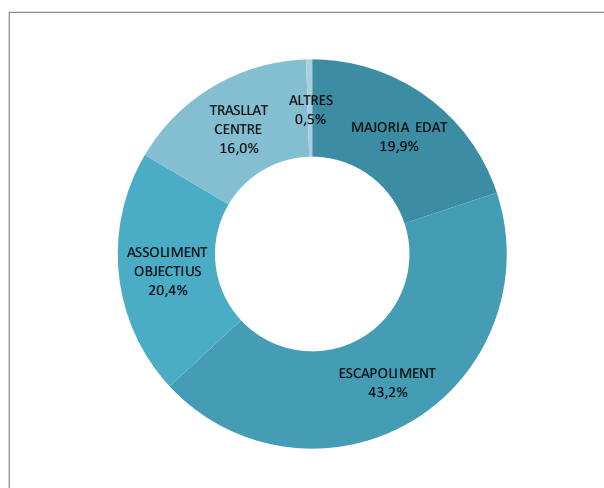

Figura 10. Volum de casos desinternats per franges d'edat, distribució per centres

El principal **motiu** pel que els joves de la mostra van ser **desinternats** va ser per pèrdua de plaça després d'un escapoliment de llarga durada (43.2%). En canvi, un 20.4% es va desinternar en haver fet una bona evolució i assolir els objectius que s'havien plantejat per a ell durant el seu procés al centre. Un 19.9% va causar baixa

al centre perquè van arribar a la majoria d'edat, mentre que a un 16% se'ls traslladà a un altre centre ja fos perquè el nou centre s'adaptava millor a les seves característiques o per estar més a prop de la seva família.

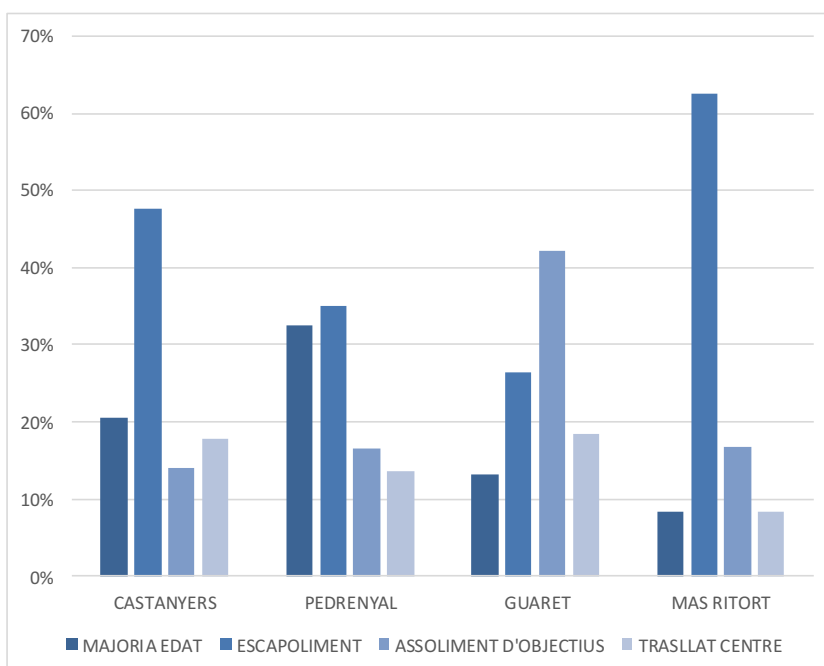
Aquests resultats es poden veure a la Figura 11.

Figura 11. Principals causes de baixa dels centres

Observant les dades per a cada centre amb més detall s'extreu que la principal causa de baixa en tres dels centres és la pèrdua de plaça per escapoliment de llarga durada, en canvi, a Guaret és l'assoliment d'objectius (42.1%). La majoria d'edat és la segona causa en volum de

casos a Castanyers (19.6%) i Pedrenyal (32.4%). A Guaret la segona causa en quantitat de baixes són els escapoliments de llarga durada (26.3%) i a Mas Ritort és l'assoliment dels objectius plantejats amb un 16.7%. (Veure Figura 12).

Figura 12. Principals causes de baixa, distribució per centres

Pel que fa al **lloc on van anar** els joves en sortir del CREI les dades mostren que el principal destí va ser el domicili familiar amb un 34% dels casos. Del 23.3% se'n desconeix el destí ja que es van escapolir. El 11.2%

va ser traslladat a un CRAE, el 13.6% va ser internat a un Centre educatiu del Departament de Justícia, el 4.9% va ser traslladat a un altre CREI i el 7.8% va passar a residir a algun recurs residencial de transició a l'autonomia. Un

3,4% dels casos van ser destinats a centres terapèutics, un 1% a centres per a discapacitats intel·lectuals i un 1% va ser traslladat a centres d'acollida i (Figura 13).

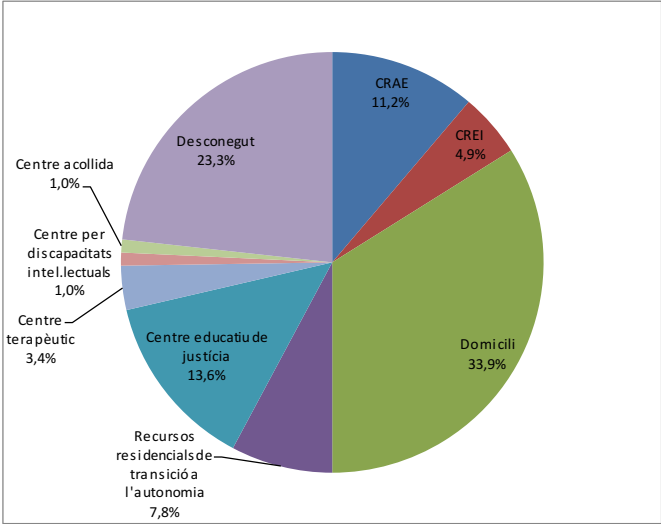

Figura 13. Destí dels joves desinternats

A la Figura 14 es pot veure el volum de casos per centre que van anar als diferents destins que els professionals entrevistats van explicar.

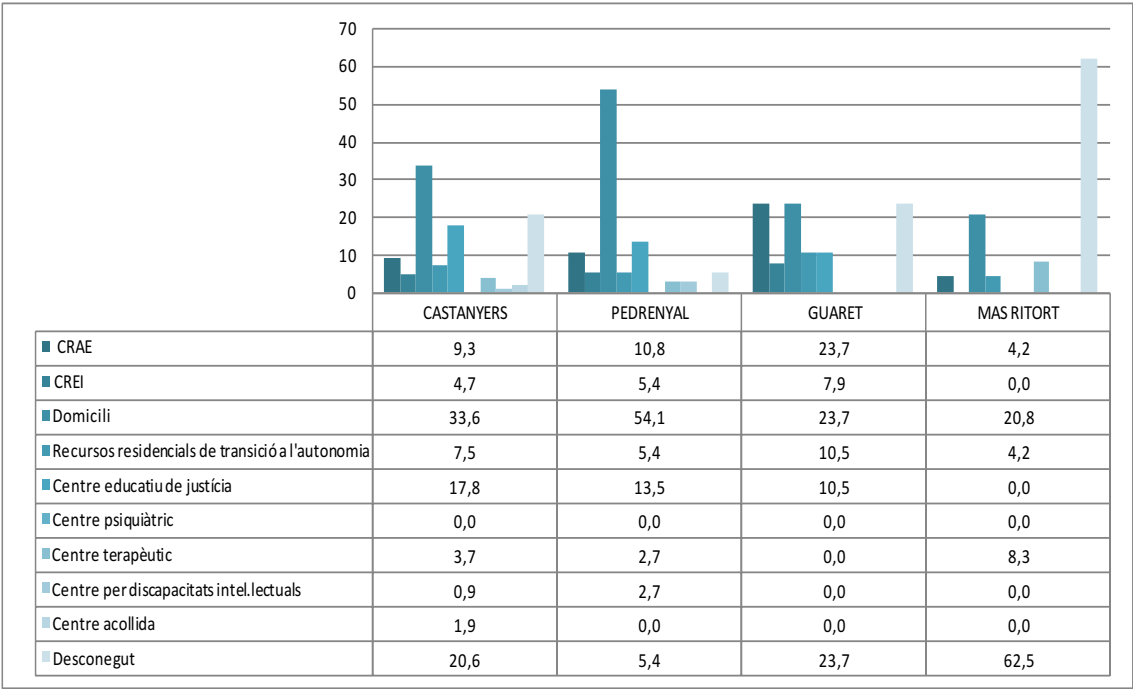

Figura 14. Destí dels joves desinternats, distribució per centres

4.3. Evolució dels joves que van residir més d'un any als CREI

En aquesta fase de la recerca es va aprofundir en l'evolució d'aquells casos de la mostra inicial que van residir durant un any o més als CREI de Catalunya. Amb aquest propòsit es va realitzar una entrevista en profunditat pera cada cas, que va ser contestada pels professionals dels centres que van intervenir amb aquests joves durant la seva estada.

Es van obtenir les dades de 86 casos, el 90.7% de les quals eren nois i el 9.3% eren noies. Aquesta diferència reflecteix proporcionalment la quantitat de places disponibles en aquesta tipologia de centres per a ambdós sexes, que és molt desigual -82 places per a nois i 12 places per a noies-. A la Taula 3 es pot observar el nombre de casos entrevistats amb més d'un any d'estada per centre en relació amb la quantitat de casos analitzats en la fase anterior. Cal tenir en compte que, en aquesta fase de l'estudi, la mostra de Castanyers es va reduir a 2 anys -els casos dels altres centres corresponen a 3 anys- perquè era un centre gran amb un volum de nois molt superior al dels altres CREI i no disposaven de temps suficient per revisar tants casos.

Taula 3. Relació de casos estudiats en les fases 2 i 3 de l'estudi

	CASTANYER S	PEDRENYA L	GUARE T	MAS RITOR T
Casos explorats fase 2	107	37	38	24
Casos entrevistats fase 3	35 ¹	20	23	8

En les següents pàgines es presenten els resultats obtinguts a partir de les 86 entrevistes i s'estructuren de la següent manera:

Un **primer apartat**, on es parla de les característiques dels joves que van arribar als centres, de la trajectòria vital que havien tingut fins al moment de l'ingrés i els motius que van fer que ingressessin.

¹ El nombre de casos estudiats de Castanyers correspon a un període de 2 anys, mentre que en els altres centres el període és de 3 anys. Aquesta diferència es deu a que era un centre amb

Un **segon apartat**, que desgrana la problemàtica dels joves en el moment d'entrar.

Un **tercer apartat**, que relata la intervenció educativa que es va dur a terme dins els centres i les estratègies d'intervenció més utilitzades pels professionals. També es parla de l'evolució que van fer els joves i de l'atribució de la mateixa.

Un **quart apartat**, que explica les accions que es van fer dins del centre en els àmbits acadèmic i formatiu.

Un **cinquè apartat**, on s'agrupen les dades relacionades amb la xarxa de suport social i els vincles establerts tant a dins com fora del centre, amb professionals, companys, persones disponibles i amics.

Un **sisè apartat**, on es detalla la situació de sortida dels joves i l'evolució que van tenir una vegada fora del centre.

I en un **setè i últim apartat**, s'agrupen aquelles dades que van relacionar-se amb el perfil d'evolució de forma estadísticament significativa.

Característiques del jove: Recorregut previ i motius d'ingrés

Observant **les edats** d'entrada al centre dels 86 joves estudiats destaca com a franja predominant l'interval de 15 a 16 anys amb un 48.8% dels ingressos. Un 39.6% de joves va ingressar entre els 12 i els 14 anys i un 11.6% ho van fer entre els 17 i els 18. La mitjana d'edat d'entrada se situa entorn als 15 anys [M=14.9; SD=1.4].

La Taula 4 mostra les edats a les que van ingressar els joves als diferents centres. La mitjana d'edat d'entrada a Pedrenyal i Castanyers va ser lleugerament inferior que a Guaret i Mas Ritort (14.4, 14.9, 15.1 i 15.4 respectivament).

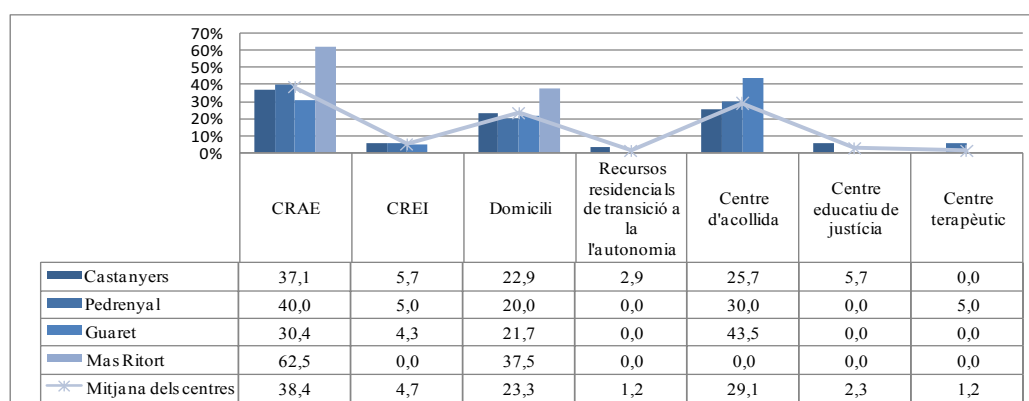
un volum de nois molt superior al dels altres CREI i no disposaven de temps suficient per revisar tants casos.

Taula 4. Intervals d'edats d'ingrés al CREI

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
De 12 a 14 anys	39.6%	42.9%	50.0%	34.7%	12.5%
De 15 a 16 anys	48.8%	48.6%	35.0%	52.1%	75.0%
De 17 a 18 anys	11.6%	8.6%	15.0%	13.0%	12.5%

La gran majoria dels 86 joves acollits als CREI **procedien** d'altres tipologies de centres en el moment de l'ingrés (76.7%), i només un 23.3% venia directament del domicili familiar. Un gran nombre de joves que venien d'altres centres procedien de CRAE (38.4%) o de centre d'acollida (29.1%). Un 4.7% van venir d'altres CREI, un 2.3% de centres educatius de Justícia, i per últim, de centres terapèutics (1.2%) i d'altres recursos residencials de transició a l'autonomia (1.2%) en igual proporció.

Com es pot veure a la taula de percentatges de la Figura 15, a Castanyers, Pedrenyal i Mas Ritort, la majoria dels joves venien de CRAE, mentre que a Guaret la majoria procedien de centre d'acollida. Només a Castanyers van arribar joves que procedien de centres educatius de Justícia i de recursos residencials de transició a l'autonomia. De la mateixa manera, només Pedrenyal va rebre joves procedents de centres terapèutics. Mas Ritort és el centre que va acollir més joves procedents del domicili familiar.

Figura 15. Procedència dels joves per centres

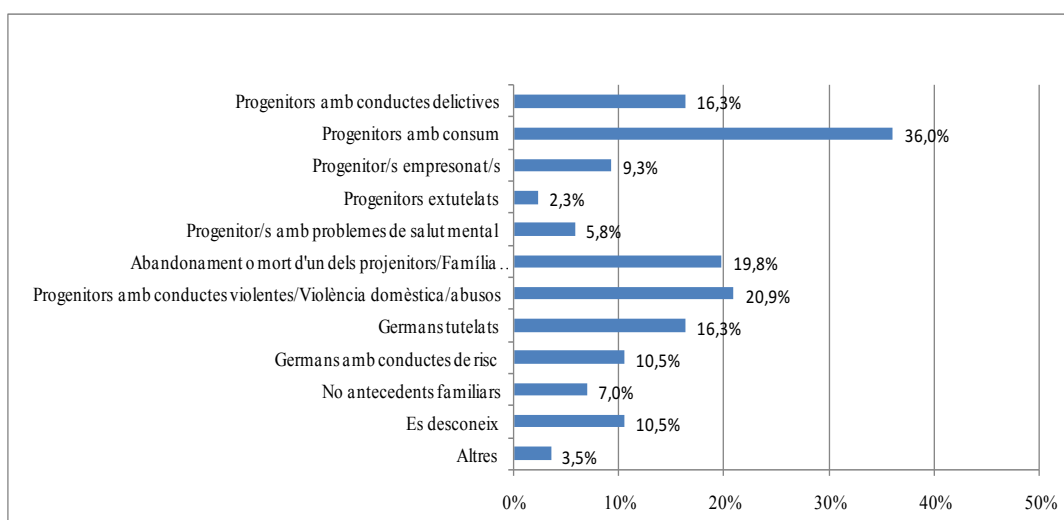
El **nombre de centres** on els nois havien residit oscil·lava entre 1 i 5 centres (incloent el CREI). En un 18.6% dels casos el CREI era el primer centre en el que residien, un 39.5% dels joves havia estat en 2 centres, i un 33.7% en 3. Sols un 3.5% dels joves havien estat en 4 centres i un 4.7% havia passat per 5 centres o més.

Aprofundint en els **antecedents familiars** dels nois, les dades mostren que el 82.5% dels casos tenien algun familiar amb conductes de risc. És força comú que algun o ambdós progenitors fossin consumidors habituals de substàncies estupefaents (36.1%) i els professionals van informar que en alguns casos també era freqüent trobar famílies en les que els progenitors adoptaven conductes violentes o estaven involucrats en

situacions de violència domèstica i d'abusos (20.9%). En un 19.7% dels casos s'havia produït un abandonament o mort d'algun dels progenitors i un 16.3% tenia algun dels progenitors amb conductes delictives.

Pel que fa als germans, un 16.3% dels joves tenien germans que també estaven tutelats i un 10.5% tenia germans que presentaven conductes de risc.

El fet de tenir "progenitors extutelats" va ser un antecedent familiar que els professionals van informar més sovint en noies que en nois (12.5% vs. 1.3%; $p < 0.05$). La Figura 16 desglossa tots els tipus d'antecedents familiars que els professionals dels centres van anomenar.

Figura 16. Antecedents familiars

Les dades sobre l'edat d'inici de tutela es van poder recollir només en dos dels centres i es pot observar a la Taula 5 que el gruix més gran de joves va ser tutelat entre els 10 i els 15 anys. També es pot veure que a Castanyers la segona franja més representada és la

de 15 a 18 anys i la que menys representada està és la de 0 a 5 anys. En canvi a Pedrenyal, més de la meitat dels joves (55%) van ser tutelats entre els 0 i els 10 anys, deixant com a franja menys representada la d'entre els 15 els 18 anys.

Taula 5. Edat d'inici de tutela dels joves internats als CREI

	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Entre 0 i 5 anys	5.7%	25.0%	No disponible	No disponible
Entre 6 i 10 anys	11.4%	30.0%	No disponible	No disponible
Entre 11 i 15 anys	68.6%	40.0%	No disponible	No disponible
Entre 16 i 18 anys	14.3%	5.0%	No disponible	No disponible

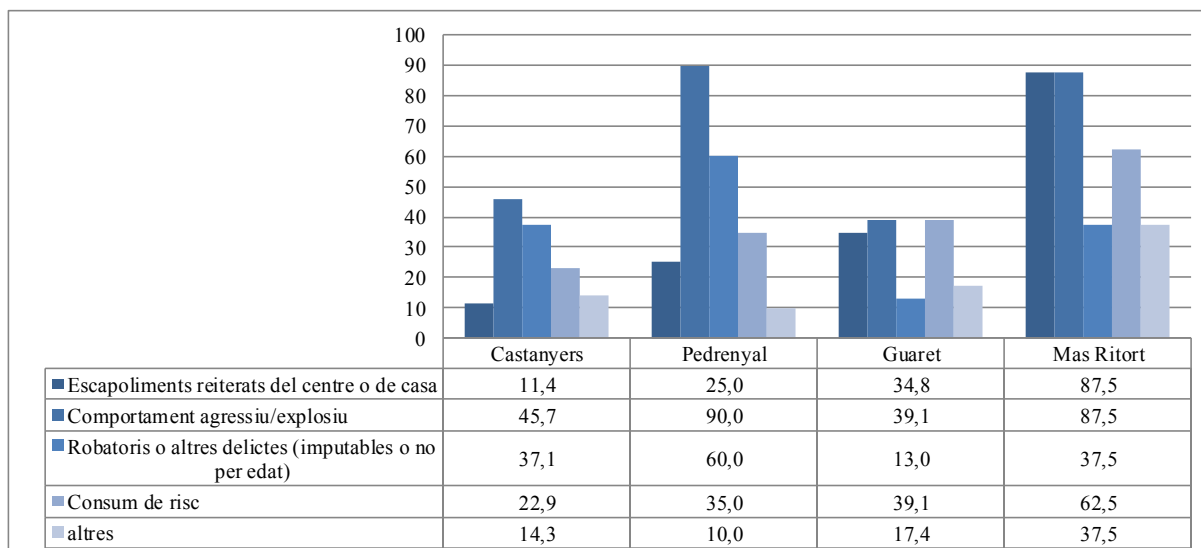
Els factors que van provocar l'ingrés del jove al CREI van ser, en molts casos, múltiples. El factor més esmentat va ser "presentar comportaments agressius i/o explosius" (58.1% dels casos); "Haver perpetrat robatoris o altres delictes" (36.1%); "presentar consum de risc de substàncies estupefaents" (33,7%); i "escapolir-se reiteradament de casa o del centre en el que residien" (27,9%) són altres motius d'ingrés que es van mencionar.

Analitzant les diferències per centres en el motiu d'ingrés, es pot observar a la Figura 17 que a Mas Ritort els factors "escapoliments reiterats de casa o del centre", "comportament agressiu/explosiu" i "consum de risc" són mencionats en més del 60% dels casos que hi van ingressar.

A Pedrenyal es parla de "comportament agressiu/explosiu" (90%) i de "robatoris o altres delictes" (60%) com a motius que presentaven la majoria dels casos.

A Castanyers també vam observar que el motiu més freqüent va estar el "comportament agressiu/explosiu" (45.7%) i ja en menor mesura, però com a segon motiu més comú, els "robatoris o altres delictes" (37.1%).

A Guaret destaca el "comportament agressiu/explosiu" (39.1%) i el "consum de risc" (39.1%) i l'acompanyen com a motius més anomenats "escapoliments reiterats de casa o del centre" (34.8%).

Figura 17. Principals motius d'ingrés al CREI per centres

Pel que fa a les diferències per sexes, els professionals van esmentar els "escapoliments reiterats (de casa o del centre)" i "el consum de risc" com a motius d'ingrés més freqüentment en noies que en nois (87.5% i 62.5% vs. 21.8% i 30.8%; $p<0.01$ i $p=0.07$; respectivament). Tot i que en el segon cas només s'observava una tendència a la significació estadística. No es van observar diferències significatives en els altres motius d'ingrés.

El **temps d'estada** als centres va oscil·lar entre 1 any (que era el temps mínim requerit per a formar part

de la mostra d'aquesta fase) i 5 anys [$M=22.5$ mesos; $SD=11.1$]. Els nois estudiats s'hi van estar de mitjana 23.3 mesos ($SD=11.25$) i les noies 14.5 mesos ($SD=4.1$) ($p<0.01$).

Molts dels centres van manifestar que, desitjablement, el temps d'estada en un CREI no hauria de superar l'any o l'any i mig. A la Taula 6 es pot veure que menys de la meitat dels joves està per sota de l'any i mig d'estada en un CREI. A Castanyers i a Pedrenyal la proporció que va superar aquest temps d'estada és del 60% i del 75% dels casos respectivament.

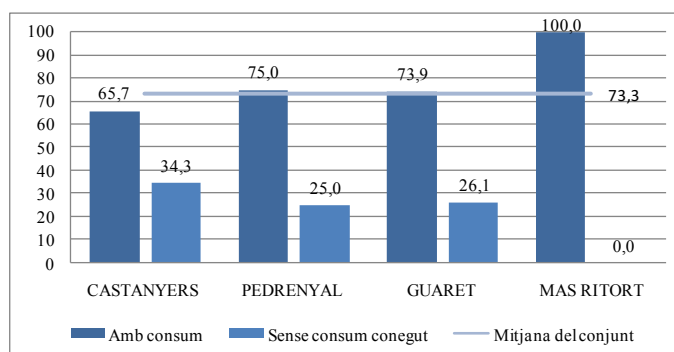
Taula 6. Temps d'estada al CREI

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Entre 1 any i 1.5 anys	47.7%	40.1%	25.0%	69.6%	75.0%
Entre 1.51 i 2 anys	23.3%	25.8%	15.0%	26.1%	25.0%
Entre 2.1 i 3 anys	17.4%	26%	25.0%	4.4%	0%
Més de 3.1 anys	11.8%	8.6%	35.0%	0%	0%

Va ser una constant trobar **problemes de consum** de substàncies tòxiques entre els menors i en molts casos van ser un dels motius que van provocar l'ingrés. Així, les dades mostren que el 73.3% dels joves

acollits consumien, i a tots els centres el nombre de joves consumidors era molt superior al dels que no consumien (veure Figura 18).

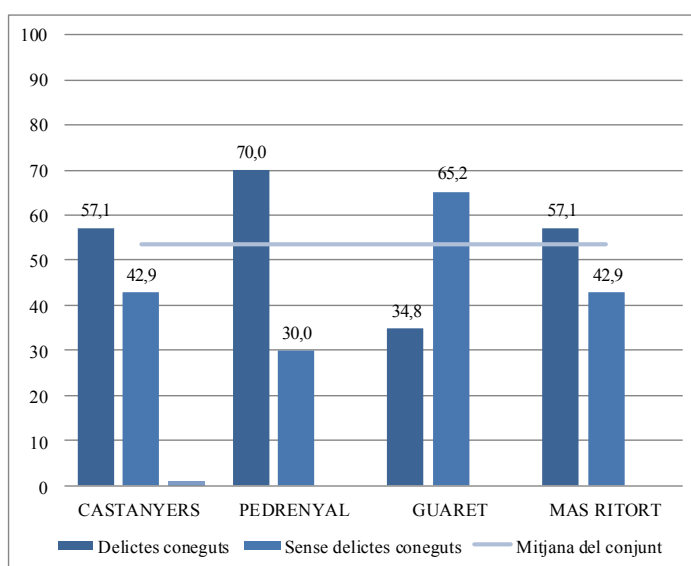

Figura 18. Consum d'estupefaents entre els joves atesos als CREI

Els equips professionals van informar de consum de substàncies en el 100% de les noies i en un 70.5% dels nois. Aquesta diferència és quasi estadísticament significativa ($p=0.07$).

De la mateixa manera, també va ser freqüent que els joves haguessin comès algun **fet delictiu** (54.1%) –ja siguin imputables o no per edat-. En tres dels centres, es coneixia que més de la meitat dels joves havien comès algun tipus delictiu abans d'entrar al centre (veure Figura 19).

Figura 19. Problemes delictius entre els joves atesos als CREI

Els professionals dels centres van informar de la presència de **trastorns** diagnosticats en molts dels joves (40.7% amb trastorn vs. 32.6% sense trastorn)-a falta de les dades d'un dels centres-. Pedrenyal va ser el centre amb més casos amb trastorn (60% vs.40%), seguit de

Castanyers (54.3% vs.45.7%) i Mas Ritort (50% vs.50%). A la Taula 7 es poden veure els diferents trastorns existents per centres. Alguns dels casos estaven diagnosticats amb més d'un trastorn.

Taula 7. Trastorns existents per centres

Classificació DSM-VI dels trastorns	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Trastorns per dèficit d'atenció i comportament pertorbador	26,8	48,57	15,00	0,00	25,00
Trastorns adaptatius	3,49	8,57	0,00	0,00	0,00
Trastorns del control d'impulsos	1,16	2,86	0,00	0,00	0,00
Trastorns generalitzats del desenvolupament	1,16	0,00	0,00	0,00	12,50
Trastorns de la comunicació	1,16	2,86	0,00	0,00	0,00
Trastorns de la personalitat	4,65	0,00	20,00	0,00	0,00
Trastorns de l'estat d'ànim	2,33	0,00	0,00	0,00	25,00
Trastorns de l'aprenentatge	1,16	0,00	0,00	0,00	12,50
Esquizofrènia i altres trastorns psicòtics	2,33	0,00	10,00	0,00	0,00
Retard mental	15,12	20,00	20,00	0,00	25,00
Altres	2,33	2,86	5,00	0,00	0,00

Quan analitzem les diferències entre sexes trobem que els Trastorns generalitzats del desenvolupament (12.5% vs. 0%; $p < 0.01$), els Trastorns de l'estat d'ànim (25% vs. 0%; $p < 0.01$) i els Trastorns de l'aprenentatge (12.5% vs. 0%; $p < 0.01$) tenien més presència en noies que en nois.

No es van percebre diferències significatives entre els dos sexes pel que fa a l'edat d'ingrés, la procedència dels joves, el nombre de centres en els que van residir i els delictes comesos abans d'entrar al centre.

Problemàtica del jove: Perfil d'entrada

Els professionals van explicar que en el **moment d'entrar** al centre els joves presentaven **problemàtiques** com “conducta desafiant” (30.2%), “agressivitat” (23.3%), “no control d'impulsos/explosivitat” (20.9%), “manca de límits i no acceptació de la normativa” (19.8%), “problemes relacionals” (10.5%), “escapoliments reiterats del centre” (9.3%) i “manca d'hàbits” (7.0%). També van dir, en un 10.5% dels casos, que els joves presentaven “problemes derivats del propi trastorn” sense definir quins. Cal destacar que, en alguns casos, els joves presentaven diversos d'aquests problemes i, també que un 20.9% dels joves no va

presentar cap problemàtica i a l'ingressar al CREI es va adaptar ràpidament al funcionament del centre. (Veure Taula 8).

Taula 8. Problemàtica del jove a l'ingressar al CREI, distribució per centres

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Conducta desafiant	30.2%	22.9%	55.0%	17.4%	37.5%
No control impulsos/explosivitat	20.9%	22.9%	15.0%	26.1%	12.5%
Agressivitat	23.3%	17.1%	25.0%	13.0%	75.0%
No acceptació de la normativa/manca de límits	19.8%	20.0%	40.0%	8.7%	0.0%
Manca d'hàbits	7.0%	5.7%	15.0%	4.3%	0.0%
Problemes relacionals	10.5%	2.9%	15.0%	17.4%	12.5%
Problemes derivats del propi trastorn	10.5%	2.9%	20.0%	17.4%	0.0%
Escapoliments reiterats centre	9.3%	20.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Cap	20.9%	22.9%	0.0%	39.1%	12.5%
Altres	8.1%	11.4%	5.0%	4.3%	12.5%

Les problemàtiques informades pels professionals dels diferents centres reflectien que el 95% del casos de Pedrenyal presentava “conducta desafiant” i/o “manca de límits i no acceptació de la normativa”, que contrasta amb les dades dels altres centres on la combinació d’aquests dos factors no arriba al 45%.

Els professionals expliquen que les noies van presentar un perfil més agressiu, ja que un 75% dels casos de Mas Ritort van mostrar “agressivitat” en el moment d’entrar al centre. En els altres centres s’informa d’un menor nivell d’agressivitat (Castanyers: 17.1%; Pedrenyal: 25%; Guaret: 13%).

Guaret (17.4%) i Pedrenyal (15%) són els dos centres en que els professionals identifiquen més casos

que presenten “problemes derivats d’un trastorn” diagnosticat en el jove.

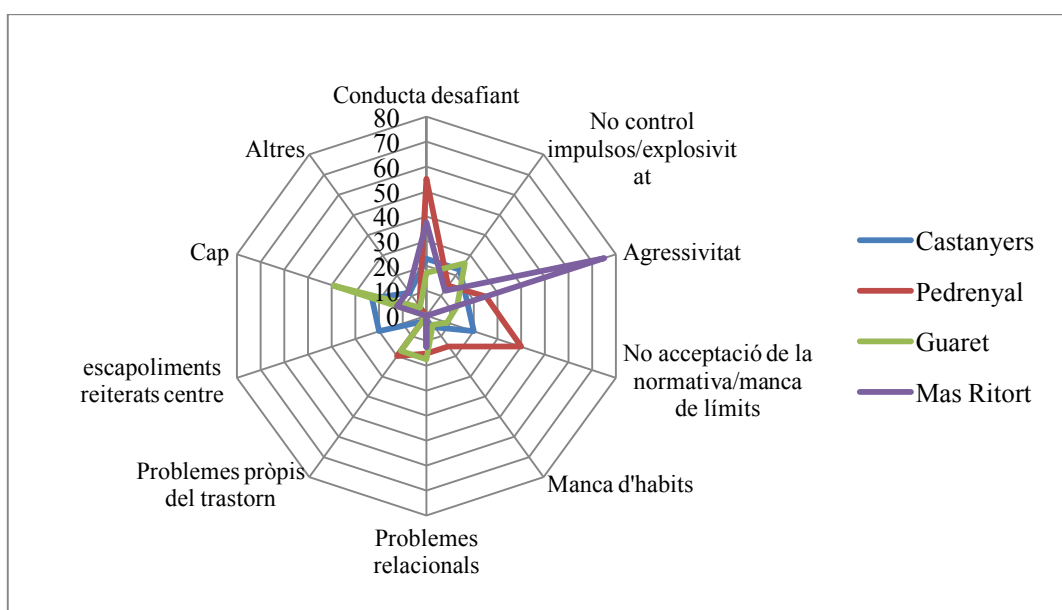
La problemàtica d’ “escapoliments” reiterats del centre” només es troba a Castanyers, en un 20% dels seus casos, que podria ser degut a que és l’únic centre en que els accessos físics al recinte estan permanentment oberts.

Els entrevistats van informar d’un major nombre de joves que van entendre ràpidament la dinàmica del centre i no van presentar problemes a Guaret (39.1%). En percentatges menors aquesta situació es va donar a Pedrenyal (30%), a Castanyers (22.9%) i Mas Ritort (12.5%).

L' "explosivitat" i la "manca de control d'impulsos" va ser un problema que en més o menys mesura els quatre centres van observar: Castanyers en un 22.9%; Pedrenyal en un 15%; Guaret en un 26.1%; Mas Ritort en un 12.5%.

A trets generals i com es pot veure a la Figura 20, a Mas Ritort la problemàtica predominant eren les

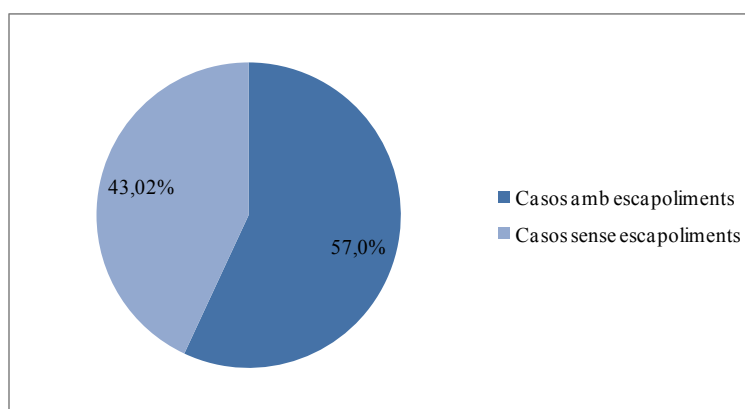
conductes agressives; a Pedrenyal hi predominava una combinació de conductes desafiant i no acceptació de la normativa i els límits; a Castanyers escapoliments reiterats del centre, conductes desafiant, explosivitat i no acceptació de la normativa i els límits; i a Guaret la tònica general va ser que s'ubiquessin ràpidament i no presentessin cap problemàtica a l'inici de la intervenció.

Figura 20. Problemàtica dels joves a l'ingressar als CREI

Per sexes, els professionals van reportar que l'agressivitat va ser un problema a l'inici de l'estada que es donava més en noies que en nois (75.0% vs. 17.9%; $p < 0.001$). No observem diferències significatives en la resta de problemes a l'inici de l'estada.

Pel que fa als **escapoliments** protagonitzats pels casos de la mostra, entesos com tots aquells moments en que els joves havien de ser obligatòriament al centre i no hi eren –englobant tant el no retorn de permís com l'escapoliment del centre – les dades mostren que és una conducta que es donà en un 57% dels casos.

Figura 21. Escapoliments

Com es pot veure a la Figura 22, a Castanyers i a Mas Ritort els escapoliments superen al nombre de casos sense escapoliments durant la seva estada. D'altra

banda, a Pedrenyal i Guaret, hi ha més joves sense escapoliments.

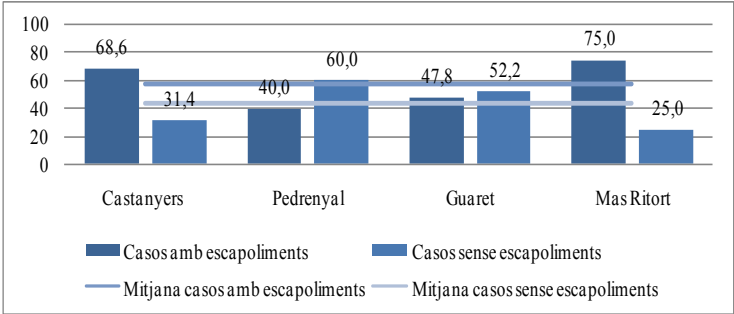

Figura 22. Escapoliments per centres

Pel que fa a la **frequència** d'aquests **escapoliments**, observant la Taula 9 destaca que a Castanyers el major nombre de casos que es van escapar (45.7%) ho van fer de forma freqüent – més de 5 vegades durant la seva estada-. A Mas Ritort, en canvi, la majoria de casos que es van escapar ho van fer entre 3 i 5 vegades durant l'estada (50%).

A Pedrenyal i a Guaret és on es van donar, en general, menys quantitat d'escapoliments. Aquests centres van acollir un 40% i un 47.8% de casos que es van escapar respectivament. I d'aquests casos, la majoria només van escapar-se del centre entre 1 i 2 vegades (Pedrenyal: 35.0%; Guaret: 34.8%).

Taula 9. *Frequència dels escapoliments per centres*

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Esporàdiques (entre 1 i 2 escapoliments)	27.9%	20.0%	35.0%	34.8%	25.0%
Varies (entre 3 i 5 escapoliments)	10.5%	2.9%	5.0%	13.0%	50.0%
Freqüent (més de 5 escapoliments)	18.6%	45.7%	0.0%	0.0%	0.0%
Sense escapoliments	43.0%	31.4%	60.0%	52.2%	25.0%

Tot i que un gran nombre de nois i noies van escapar-se del centre durant la seva estada, els professionals van indicar-nos que més noies que nois van fer escapoliments ($p<0.01$). Així durant l'estada, el 75% de les noies van escapar-se, i la freqüència amb la que ho van fer queda distribuïda de la següent manera: entre 1-3 vegades ho van fer el 25% de les noies, i entre 3-5 vegades el 50%. Pel que fa als nois, el 55.1% també van escapar-se, quedant distribuïda la freqüència així: entre

1-3 vegades el 28.2% de casos, entre 3-5 vegades el 6.4%, i més de 5 vegades el 20.5% dels nois.

Estratègies d'intervenció, evolució del jove al centre i atribució de l'evolució

Sempre tenint en compte que els professionals actuen seguint les directrius dels seus centres, es va preguntar per **les estratègies d'intervenció** que es van

utilitzar en els casos concrets sobre els que els estàvem entrevistant-los (els joves que van estar al centre un any o més). Els professionals van esmentar els següents: “marcar els límits i aplicar la normativa” (30.3%), “treballar des de la vinculació” (15.1%), “treballar de forma molt individualitzada” (9.3%), “intervenció verbal/fer raonar” (8.1%) i “cap actuació perquè el jove sempre estava escapolit” (3.5%).

En un 43% del casos només es va “seguir la dinàmica dels centres”, perquè el sol fet d’estar al centre aquesta ja tenia un efecte beneficiós pel propi jove.

Observant la Taula 10 s’identifica que els professionals de Castanyers (42.9%) i Mas Ritort (62.5%) van informar que van optar, en la majoria dels seus casos, per “marcar molt els límits i aplicar la normativa”.

En canvi, a Guaret aquesta opció només va ser esmentada en un percentatge molt petit de casos perquè en el 65.2% de joves estudiats la pròpia dinàmica del centre va servir per ubicar-los. A Mas Ritort, a més, van posar força èmfasi en treballar des de la vinculació (37.5%). I a Castanyers, en un 8.6% dels casos no es va poder realitzar cap actuació perquè sempre estaven escapolits. Aquesta situació no es donà a cap altre centre.

A Pedrenyal, els entrevistats informen que un 35% es van adaptar correctament a la dinàmica del centre i pel que fa a la resta de casos, les estratègies d’intervenció afegides van quedar força repartides en funció de les necessitats dels casos atesos.

Taula 10. Estratègies d'intervenció utilitzades als CREI

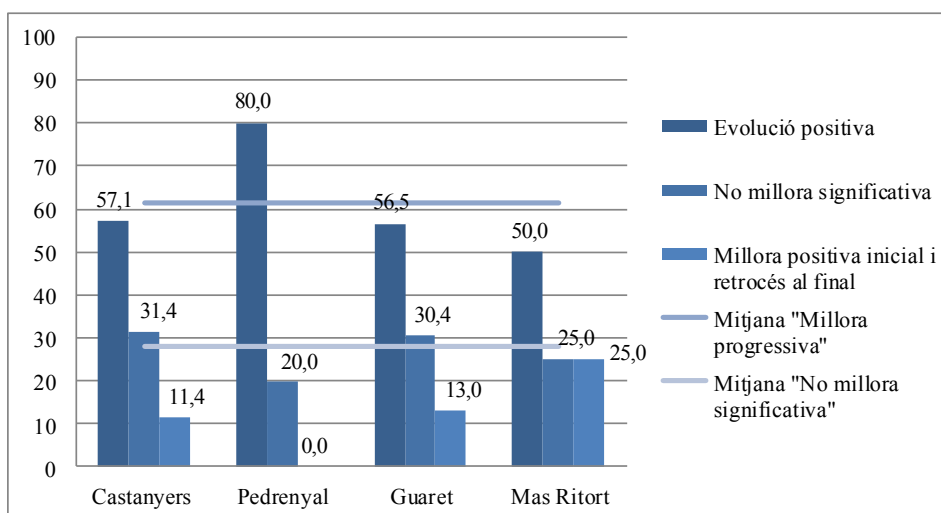
	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Dinàmica centre / Sense actuacions afegides	43.0%	37.1%	35.0%	65.2%	25.0%
Treball des de la vinculació	16.3%	14.3%	10.0%	17.4%	37.5%
Treball molt individualitzat	11.6%	2.9%	30.0%	13.0%	0.0%
Intervenció verbal / Fer raonar	8.1%	0.0%	35.0%	0.0%	0.0%
Marcar límits / Aplicar la normativa	31.4%	42.9%	30.0%	4.4%	62.5%
Cap actuació per escapoliments constants	3.5%	8.6%	0.0%	0.0%	0.0%
Altres	3.5%	0.0%	5.0%	8.7%	0.0%

Es va observar una major tendència a “treballar des de la vinculació” en les noies que en els nois (37.5% vs. 12.8%; $p=0.06$) mentre que en la resta de formes d’actuació no observem diferències pel que fa al sexe.

L’evolució que van fer els joves en els CREI va ser, en molts casos, positiva. De les entrevistes amb els professionals s’extreu que un 61.6% dels casos van tenir una evolució positiva, mentre que un 27.9% no van tenir

una millora significativa. El 10.5% restant van evolucionar positivament durant el seu procés però cap al final de la intervenció van experimentar un retrocés en la seva progressió.

Per centres, els quatre CREI repeteixen la mateixa tendència i Pedrenyal és el que va reportar un percentatge més elevat d’evolució positiva en els seus casos (80%) (Veure Figura 23).

Figura 23. Evolució dels joves als centres

Els professionals entrevistats **van atribuir** aquesta evolució a factors com “el jove va trobar un límit clar que li havia faltat”(26.7%); “creació de vincle” (22.1%); “la pròpia dinàmica del centre” (15.1%); “entendre el centre com a recurs d’ajuda” (9.3%); i “treball intens individualitzat” (5.8%).

Com mostra la Taula 11, a Castanyers l’evolució s’atribueix en major mesura a la “creació de vincle”

(28.6%), a Pedrenyal a que el jove “troba un límit clar que li ha faltat” (50%), a Guaret s’atribueix en un percentatge més elevat a “la pròpia dinàmica del centre” (34.8%) i a Mas Ritort el fet d’ “entendre el centre com a recurs d’ajuda” (25%) i “trobar un límit clar que li havia faltat” (25%).

Taula 11. Atribució de l’evolució dels joves per centres

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Creació de vincle	22.1%	28.6%	35.0%	4.4%	12.5%
Entendre el centre com a recurs d'ajuda	9.3%	8.6%	10.0%	4.4%	25.0%
Trobar un límit clar que li ha faltat	26.7%	20.0%	50.0%	17.4%	25.0%
Treball intens individualitzat	5.8%	0.0%	10.0%	13.0%	0.0%
La pròpia dinàmica del centre	15.1%	5.7%	15.0%	34.8%	0.0%
No millora	18.6%	25.7%	0.0%	21.7%	25.0%
Altres	9.3%	11.4%	5.0%	8.7%	12.5%

Intervenció educativa, accions formatives

El **nivell acadèmic** que tenien els joves **en el moment d’entrar** al centre era majoritàriament d’ESO

(62.8%), tot i que un 4.7% dels joves estava cursant un PQPI i un 5.8% tenien nivell de Primària. També hi havia un 26.7% que tenia un nivell molt baix, gairebé per alfabetitzar.

Com es pot veure a la Taula 12 la majoria de joves de Castanyers, Pedrenyal i Mas Ritort arriben amb un nivell acadèmic d'ESO, que és l'adequat per a la seva

edat. Al quart centre, Guaret, la majoria de joves arriben amb un nivell acadèmic extremadament baix, amb els que s'ha de fer un treball d'alfabetització.

Taula 12. Nivell acadèmic dels joves a l'entrar al centre, distribució per centres

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
ESO	62.8%	71.4%	75.0%	30.4%	87.5%
PQPI	4.7%	11.4%	0.0%	0.0%	0.0%
Educació Primària	5.8%	11.4%	5.0%	0.0%	0.0%
Alfabetització	26.7%	5.7%	20.0%	69.6%	12.5%

En conjunt les noies tenien un nivell formatiu més alt a l'entrar al centre. Així el 87.% de les noies estaven cursant 3er i 4rt d'ESO i només 12.5% estaven encara aprenent la lectoescriptura. El 60.3% dels nois estava cursant la ESO, estant principalment a 1r i 2n (47.4%), i un 28.2% estava aprenent la lectoescriptura. Aquest fet podria no vincular-se directament al fet de ser noi o noia, sinó a que els nois van entrar més joves, i també podria ser que hi hagués un major nombre de nois immigrants no acompanyats que no havien estat escolaritzats; però aquesta dada no es va comptabilitzar.

Després del seu pas pel centre, el nivell acadèmic dels joves va evolucionar i un 26.8% van obtenir el Títol de Graduat en ESO, i un 3.5%, a més, va

marxar cursant estudis post obligatoris -Cicles formatius o Batxillerat-. Un 10.5% cursava un PQPI, un 47.7% encara cursava ESO i un 8.1% feia alfabetització quan van marxar. El 7.0% dels nois no va tenir una continuïtat en els seus estudis, ja sigui perquè sempre estava escapolit o perquè estava expulsat de l'escola o el taller per mal comportament.

Per centres, Pedrenyal és el centre on més joves van assolir el títol de Graduat en ESO. Guaret, que és el centre que va començar amb més alumnes per alfabetitzar, és també el que té més alumnes estudiant alfabetització en el moment de sortir. El percentatge més alt d'alumnes que no va tenir continuïtat en els seus estudis es va trobar a Castanyers.

Taula 13. Nivell acadèmic dels joves al sortir del centre, distribució per centres

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Cursant ESO	46.4%	54.3%	25.0%	34.8%	100.0%
Cursant estudis post obligatoris	3.5%	2.9%	0.0%	8.7%	0.0%
Alfabetització	9.3%	2.9%	5.0%	26.1%	0.0%
Títol Graduat ESO	23,3%	17,1%	55,0%	13,0%	0,0%
PQPI	9.3%	5.7%	10.0%	17.4%	0.0%
Altres	1.2%	2.9%	0.0%	0.0%	0.0%
Sense continuïtat	7.0%	14.3%	5.0%	0.0%	0.0%

Pel que fa a la **formació laboral** el 86% no va realitzar cap curs específic, ja que els professionals entrevistats van explicar que o bé no tenien l'edat suficient per a aquest tipus de formació, o el jove no tenia el perfil conductual i les habilitats d'autonomia necessàries per poder seguir aquest tipus de formació en un recurs extern. Cal recordar, però, que tots els centres imparteixen l'assignatura de taller on es proporciona als joves estratègies i situacions per a que adquireixin una base d'hàbits de treball i facin un tastet de diferents oficis.

Així doncs, només un 14% de joves va realitzar cursos de formació laboral fora del centre. Només 1 dels casos de la mostra va realitzar **pràctiques laborals** en una empresa externa, la resta de casos no en va realitzar.

A tots els centres es va buscar que els joves, un cop estiguessin estabilitzats, assistissin a **recursos externs**, situació que es va donar en un 60.5% dels casos.

En aquest sentit, un 38.4% anava a activitats extraescolars, un 16.3% assistia a l'escola/institut fora del centre, un 8.1% anava a centres de formació, i un 4.7% feia activitats d'estiu (casal i/o colònies externes al centre). Aquest últim percentatge és baix, però s'ha de considerar que només s'hi van incloure els joves que es quedaven al centre durant l'estiu, ja que n'hi ha molts que van marxar de permís. Els professionals van explicar, també, que en un 39.5% dels casos el jove no tenia el perfil conductual i les habilitats d'autonomia necessàries per poder fer activitats en recursos externs al centre.

Pel que s'observa a la Taula 14, tots els centres aposten per les activitats extraescolars. Guaret destaca per tenir un percentatge superior de joves que assisteixen a l'escola fora del centre. Pedrenyal i Mas Ritort tenen més joves que no surten a fer cap activitat en recursos externs ja que no tenen una situació personal adequada per fer-ho.

Taula 14. Recursos externs al que assistiren els joves, distribució per centres

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Centre educatiu	16.3%	8.6%	10.0%	34.8%	12.5%
Centre de formació	8.1%	8.6%	15.0%	4.4%	0.0%
Activitat extraescolar	38.4%	51.4%	25.0%	26.1%	50.0%
Casal d'estiu	5.8%	2.9%	0.0%	17.4%	0.0%
Colònies d'estiu	3.5%	8.6%	0.0%	0.0%	0.0%
Logopeda	1.2%	0.0%	0.0%	4.4%	0.0%
Cap	39.5%	37.1%	50.0%	30.4%	50.0%

Les **activitats extraescolars** més comuns van ser les activitats esportives (32.5%), seguides de les agrupacions escoltes o esplais (5.8%). Altres joves van assistir a activitats de música i dansa (2.3%), i d'altres van ser membres d'entitats com colles castelleres, o la gosserra municipal (2.3%). A tots els centres les activitats

més comunes van ser les esportives. Castanyers és el centre que tenia més diversitat d'activitats, seguit de Guaret i Pedrenyal. Mas Ritort va optar només per les activitats esportives, a les que van assistir la totalitat de les joves que el seu procés permetia sortir a fer alguna activitat fora del centre (Veure Taula 15).

Taula 15. Activitats extraescolars a les que van assistir els joves, distribució per centres

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Agrupació escolta/esplai	5.8%	11.4%	0.0%	4.4%	0.0%
Activitat esportiva	32.6%	45.7%	15.0%	21.7%	50.0%
Activitat dansa/música	2.3%	2.9%	5.0%	0.0%	0.0%
Activitats en entitats (colla castellera, gossers)	2.3%	2.9%	5.0%	0.0%	0.0%
Cap	61.6%	48.6%	75.0%	73.9%	50.0%

No es van observar diferències entre sexes pel que fa a l'evolució que van fer al centre, l'atribució que els professionals fan d'aquesta evolució, el nivell formatiu al sortir del centre, la formació laboral realitzada, l'assistència a recursos externs i l'assistència a activitats extraescolars.

Xarxa de suport social: vincles dins i fora del centre

Es va preguntar si els joves tenien alguna **persona disponible fora del centre** i es va constatar que gairebé tots (94.2%) tenien alguna persona amb qui

podien comptar. Només un 5.8% no tenia a ningú, ja fos perquè eren menors estrangers indocumentats no acompanyats o bé perquè la família no volia fer-se'n càrrec.

Un 62.8% tenia un o ambdós progenitors disponible/s, el 27.9% tenia algun membre de la família extensa i un 20.9% tenia un o diversos germans. Un 4.7% tenia a la família d'acollida o la família col·laboradora i un 1.2% tenia a la parella i la família de la parella que li donava suport. Aquesta tendència és similar als quatre centres tret dels joves que no tenien cap persona disponible, que es reparteix entre Castanyers (11.4%) i Guaret (4.4%) (Veure Taula 16).

Taula 16. Persones disponibles pels joves fora del centre, distribució per centres

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Un o dos progenitors	62.8%	48.6%	80.0%	69.6%	62.5%
Germà/ns	20.9%	25.7%	25.0%	13.0%	12.5%
Família extensa	27.9%	25.7%	20.0%	30.4%	50.0%
Família d'acollida / col·laboradora	4.7%	8.6%	0.0%	4.4%	0.0%
Parella/família parella	1.2%	2.9%	0.0%	0.0%	0.0%
Ningú	5.8%	11.4%	0.0%	4.4%	0.0%

Tot i tenir aquestes persones disponibles la **relació** amb elles no sempre va ser la desitjada ja que els

professionals només van valorar aquesta relació com a "bona" en un 36.6% dels casos. En un 29.3% dels casos la

relació es va definir com a “desorganitzada/negligent”, en un 12.2% aquesta era “poc fluïda/mínima”, en un 6.1% era “dolenta” i en un 4.9% “cordial”. En un 2.4% dels casos la relació “funcionava al principi i amb el temps es va trencar” i en un 6.1% dels casos “no hi havia cap tipus de relació”.

Com mostra la Taula 17, Castanyers va ser el centre que va acollir més joves amb una relació bona amb les persones que tenien fora. En canvi, Pedrenyal i Mas Ritort van acollir un major nombre de casos amb relacions més complicades. A Castanyers els professionals van dir que algunes relacions entre jove i persona externa es van trencar amb el pas del temps (5.7%).

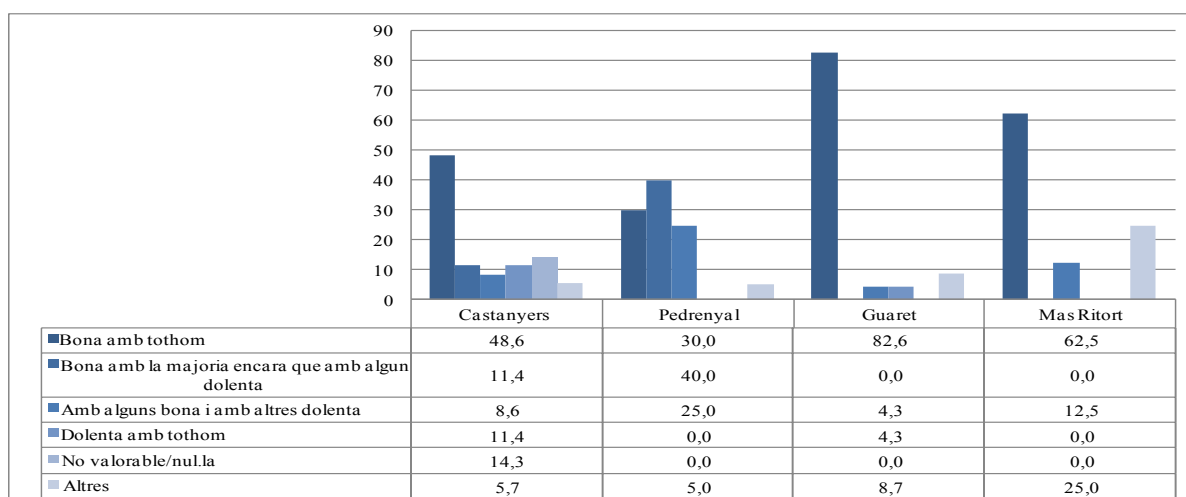
Taula 17. Relació amb les persones disponibles pels joves fora del centre, distribució per centres

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Bona	36.6%	45.7%	42.1%	23.8%	14.3%
Bona amb alguns membres i dolenta amb altres	2.4%	5.7%	0.0%	0.0%	0.0%
Cordial	9.4%	0.0%	0.0%	19%	0.0%
Desorganitzada/negligent	29.3%	14.3%	52.6%	28.6%	42.9%
Dolenta	6.1%	2.9%	0.0%	4.8%	42.9%
Poc fluïda/mínima	12.2%	14.3%	5.3%	19%	0.0%
Funcionava al principi i després es va trencar	2.4%	5.7%	0.0%	0.0%	0.0%
Sense relació	6.1%	11.4%	0.0%	4.8%	0.0%

A partir de la informació proporcionada pels professionals sembla ser que els nois tenien una millor relació que les noies amb les persones disponibles fora del centre (relació bona amb totes o alguna d’aquestes persones: 41.4% vs. 14.3%); però totes les noies mantenien la relació amb aquestes persones, cosa que no passava en els nois, on un 22.7% dels casos tenien una relació mínima o inexistent. Tot i mantenir la relació, cal dir que el 85.8% de les noies mantenia una relació desorganitzada o dolenta, cosa que entre els nois es reduïa a un 30.7%. Un 5.3% dels nois mantenia una relació cordial.

Indagant sobre la **relació dels joves amb el personal del centre**, els professionals entrevistats van manifestar que la meitat dels joves tenia “bona relació amb tothom” (54.7%), en un 14.0% dels casos la relació era “bona amb la majoria encara que amb alguns dolenta”; en un 11.6% era “amb alguns bona i amb altres dolenta”. Només en un 5.8% dels casos la relació era “dolenta amb tothom” i en un altre 5.8% era “nul·la” o tant mínima que no es podia valorar.

Tot i que en general tots els centres van mostrar una bona relació entre els joves i els seus professionals, sembla que és a Guaret (82.6%) i a Mas Ritort (62.5%) on es produeix una millor connexió. A Castanyers és on pitjor es valora aquesta relació.

Figura 24. Relació dels joves amb el personal dels centres

L'estada als centres fa possible que es creïn **vincles especials** entre el jove i algun professional en concret. De les respostes dels entrevistats s'extreu que un 37.2% dels joves es va vincular amb algun dels professionals. El 22.1% ho va fer amb el seu tutor, el 4.7% amb algun dels educadors, el 8.1% amb algun membre de l'equip directiu i el 3.5% amb algun membre de l'equip acadèmic.

Observant les diferències per centres, trobem que a Castanyers no es va produir una vinculació especial en pràcticament cap dels casos (97.1%). Aquesta dada es podria relacionar amb la informació obtinguda en la primera entrevista que ens deia que el centre considera

que el referent del jove no és el tutor, sinó que ho és el propi centre com a institució i el seu director com a últim responsable. Pel contrari, als altres tres centres es busca que el tutor sigui el referent del jove i de fet, d'entre els joves que van establir vincles amb els professionals ho van fer, majoritàriament, amb els seus tutors (Veure Taula 18). La segona vinculació més freqüent va ser amb els membres de l'equip directiu; i a continuació es troba la vinculació amb algun altre educador que no era el tutor. Només a Guaret, els professionals van informar que el 13% dels casos van vincular amb tot l'equip que treballava amb ells, la qual cosa podria relacionar-se amb el fet del que en la primera entrevista van explicar que intenten treballar com si el centre fos una família.

Taula 18. Vinculació especial entre els joves i els professionals dels centres, distribució per centres

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Sense vinculació	57.7%	97.1%	5.2%	52.2%	25.0%
Tutor	22.4%	2.9%	47.4%	26.1%	37.5%
Educador	4.7%	0.0%	15.8%	0.0%	12.5%
Membre equip directiu	8.2%	0.0%	26.3%	0.0%	25.0%
Membre equip acadèmic	3.5%	0.0%	5.3%	8.7%	0.0%
Altres (tot l'equip)	3.5%	0.0%	0.0%	13.0%	0.0%

Les noies van establir un vincle especial amb “un membre de l’equip directiu” amb més freqüència que els nois (25.0% vs. 6.5%), tot i que aquesta dada només mostra una tendència a la significació (p=0.07).

L’anàlisi de dades també mostra diferències significatives per sexes pel que fa a la “no vinculació per política de centre” però, com ja hem dit, aquesta situació només es donà en un dels centres, que atenia a nois (44.2% vs. 0.0%; p<0.05).

Centrant l’atenció en la **relació dels joves amb els altres joves del centre** les dades mostren que el 53.6% va establir relacions d’amistat amb alguns dels seus companys, mentre que el 46.4% no ho varen fer.

Com es pot veure en la Figura 25 la tendència de fer néixer amistats es va donar a tots els centres menys a Guaret, on els professionals entrevistats assenyalen que en aquest tipus de centres no s’estableixen veritables relacions d’amistat.

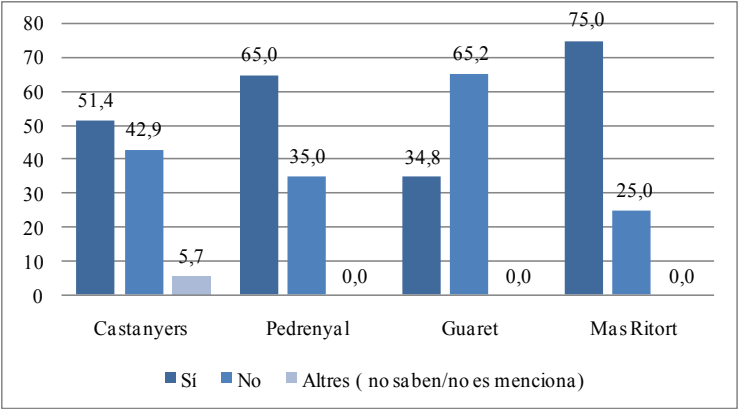

Figura 25. Relacions d’amistat entre els joves per centres

Tot i l’alt nombre de relacions d’amistat identificades pels professionals sembla que, en general, aquestes no van portar a vinculacions més significatives entre companys (73.3% sense vinculació). Només es van

reportar un 14.0% de casos amb una vinculació especial entre companys de centre. Com es pot observar a la Figura 26 aquesta tendència es repeteix a tots els centres.

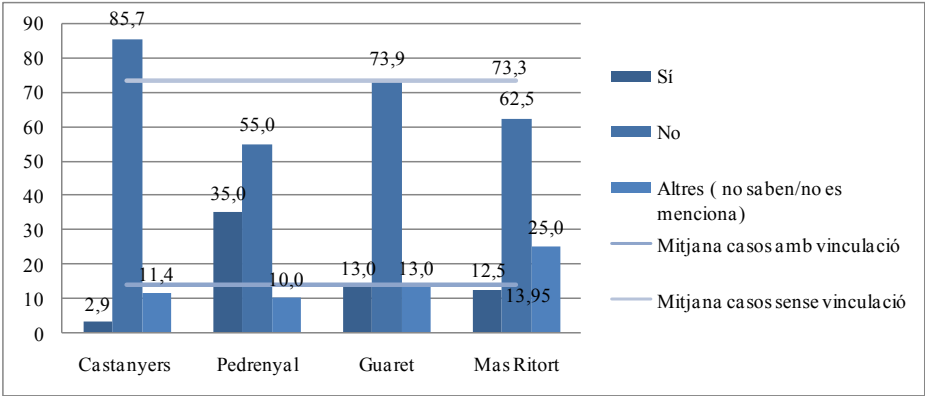

Figura 26. Vinculació especial entre companys per centres

Posant el punt de mira en les **relacions d'amistat que els joves tenien fora del centre** les dades mostren que un 44.2% sí tenia amics fora del centre, un 31.4% no en tenia i d'un 24.4% se'n desconeixia aquesta qüestió.

Les dades assenyalaven que el major percentatge de casos amb amistats fora del centre es trobava a Mas Ritort. I el major desconeixement dels professionals en aquest sentit es donava a Castanyers.

Taula 19. Amistats dels joves fora dels centres, distribució per centres

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Sí	44.2%	34.3%	50.0%	47.8%	62.5%
No	31.4%	17.1%	40.0%	47.8%	25.0%
Es desconeix	24.4%	48.6%	10.0%	4.4%	12.5%

No es van observar diferències entre sexes pel que fa al fet de tenir persones disponibles fora del centre, la relació establerta amb el personal del centre, establir un vincle especial amb els companys del centre i tenir amics fora del centre.

Situació de sortida i evolució fora del centre

Un cop superat el període d'internament al CREI, l'edat mitjana de sortida del centre es va situar a l'entorn dels 17 anys [M=16.7; SD=1.1]. Així, la tendència a tots els centres va ser que els joves sortissin quan

s'apropaven a la majoria d'edat. El 61.6% dels casos tenien entre 16 i 18 anys en el moment de marxar. La segona franja d'edat més representada va ser la d'entre 15 i 16 anys amb un 36.1% dels casos quedant només un 2.3% de joves que va sortir entre els 12 i els 14 anys.

La Figura 27 mostra com aquesta situació es va repetir a tots els centres exceptuant Mas Ritort, que té el mateix nombre de baixes del centre tant a la franja de 15 a 16 com a la de 17 a 18 anys.

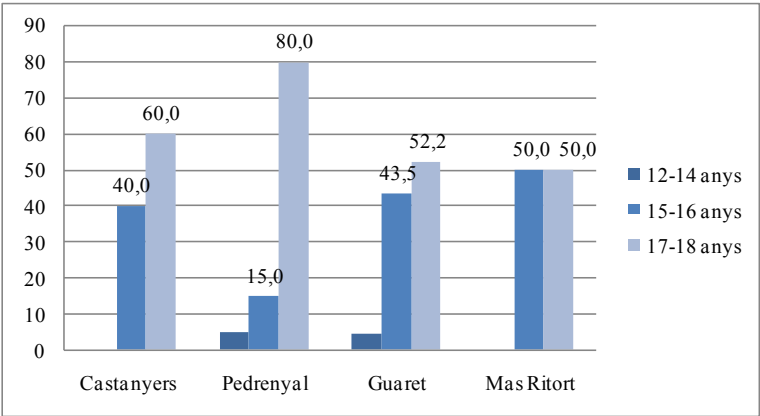

Figura 27. Edats de baixa del centre, mitjana per centres

Segons els professionals, el **motiu més comú de sortida del centre** va ser la “fi del procés d'intervenció” (36.1%). El segon motiu més anomenat va ser “l'escapoliment sense retorn” (25.6%), el tercer el fet d'arribar a la “majoria d'edat” (23.3%) i el quart fou el “trasllat de centre” (12.8%).

Observant els diferents centres destaca que cadascun mostra una tendència diferent. A Castanyers (37.1%) i Mas Ritort (50.0%) el primer motiu de baixa és “l'escapoliment sense retorn”, a Pedrenyal és la “majoria d'edat” (50.0%) i a Guaret la “fi del procés d'intervenció” (56.5%). (Veure Taula 20).

Taula 20. Motius de baixa del centre, distribució per centres

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Majoria d'edat	23.3%	17.1%	50.0%	13.0%	12.5%
Fi de procés	36.1%	25.7%	35.0%	56.5%	25.0%
Trasllat de centre	12.8%	17.1%	5.0%	13.0%	12.5%
Escapoliment sense retorn	25.6%	37.1%	5.0%	17.4%	50.0%
Altres	2.3%	2.9%	5.0%	0.0%	0.0%

Des de tots els centres es va treballar per a que en el moment de la sortida els nois marxessin amb algun tipus de **suport** proporcionat per organismes i/o entitats. Tot i així, només es va aconseguir en el 25.6% dels casos,

dels quals un 7% van rebre ajuda econòmica i un 18.6% altres tipus de suport. Aquesta tendència es repeteix als quatre centres com es pot veure a la Taula 21.

Taula 21. Suport als joves posterior a la sortida del centre, distribució per centres

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Suport entitats	18.6%	5.7%	40.0%	13.0%	37.5%
Ajuda econòmica	7.0%	8.6%	10.0%	4.4%	0.0%
No	68.6%	74.3%	50.0%	78.3%	62.5%
Es desconeix	7.0%	14.3%	0.0%	4.4%	0.0%

El lloc de **destí** més freqüent dels joves en sortir del CREI va ser el "retorn al domicili familiar" (38.4%). Els CRAE (17.4%) i el centres educatius del Departament de Justícia (12.8%) també van ser dos destins força comuns pels nois que causaren baixa. Els professionals entrevistats també van mencionar com a destí altres recursos residencials de transició a l'autonomia –pisos ASJTET i centres residencials d'inserció socio-laboral- (9.3%), altres CREI (4.7%), pisos autònoms (4.7%), centres d'acollida (2.3%), centres terapèutics (1.2%), i centres oberts (1.2%).

La Taula 22 mostra que els joves de Pedrenyal (65.0%) i els de Castanyers (37.1%) van retornar majoritàriament al domicili familiar en sortir del centre, mentre que el percentatge més elevat de Guaret va sortir derivat a un CRAE (30.4%). Del 50% dels joves de Mas Ritort que se'n coneixia el destí, van marxar en igual proporció a CRAE el 12.5% de les joves, a domicili familiar un altre 12.5%, a recursos residencials de transició a l'autonomia també un 12.5%, i centres terapèutics un altre 12.5%.

Taula 22. Destí dels joves al sortir del centre, distribució per centres

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
CRAE	17.4%	8.6%	20.0%	30.4%	12.5%
CREI	4.7%	5.7%	5.0%	4.4%	0.0%
Domicili	38.4%	37.1%	65.0%	26.1%	12.5%
Recursos residencials de transició a l'autonomia	9.3%	5.7%	10.0%	13.0%	12.5%
Centre acollida	2.3%	5.7%	0.0%	0.0%	0.0%
Centre educatiu de Justícia	12.8%	22.9%	0.0%	13.0%	0.0%
Centre terapèutic	1.2%	0.0%	0.0%	0.0%	12.5%
Centre obert	1.2%	2.9%	0.0%	0.0%	0.0%
Pis autònom	4.7%	8.6%	0.0%	4.4%	0.0%
Desconegut	8.1%	2.9%	0.0%	8.7%	50.0%

Els professionals van comentar que, un cop els nois surten del centre, no existeix un protocol de seguiment i que la informació que es rep dels joves es per via informal. Per tant, quan es va preguntar per **com havien funcionat els nois en sortir**, del 31.4% se'n desconeixia aquesta informació. De la resta de nois es sabia que a un 30.2% els anava bé, a un 24.4% els anava malament, a un 8.1% els havia anat malament i els van tornar a ingressar en un centre, a un 3.5% li havia anat bé al principi i després d'un temps malament, i a un 1.2% els va anar malament en sortir del centre però després van millorar.

Per centres, Guaret va ser el que més informació tenia dels seus extutelats (91.3%) i van reportar que a un 56.5% els anava bé, a un 8.7% els va anar primer bé i després malament, i a un 26.1% malament. El centre que menys informació tenia va ser Castanyers (51.4%), i explicava que al 22.9% els havia anat bé i al 26.7% els anava malament. A Pedrenyal i a Mas Ritort el percentatge de joves que els havia anat malament era superior al dels altres dos centres amb un 35% i un 50% dels casos respectivament (Veure Taula 23).

Taula 23. Funcionament dels joves al sortir del centre, distribució per centres

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Bé	30.2%	22.9%	20.0%	56.5%	12.5%
Bé al principi, després d'un temps malament	3.5%	0.0%	5.0%	8.7%	0.0%
Primer malament, després va millorar	1.2%	2.9%	0.0%	0.0%	0.0%
Malament, se'l va tornar a ingressar en centres	8.1%	14.3%	10.0%	0.0%	0.0%
Malament	24.4%	11.4%	35.0%	26.1%	50.0%
Altres	1.2%	0.0%	5.0%	0.0%	0.0%
Desconegut	31.4%	48.6%	25.0%	8.7%	37.5%

En preguntar pels **problemes que els joves havien tingut des de que eren fora del centre** va resultar que aquesta informació era desconeguda en el 75.6% dels casos. De la resta se sabia que el 18.6% tenien

conductes delictives, el 7.0% tenia problemes de consum i el 4.7% tenia altres problemes. Aquestes dades són similars a tots els centres i destaca Pedrenyal com el centre que més informació té dels seus extutelats.

Taula 24. Problemàtica dels joves al sortir del centre, distribució per centres

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Delictes/conductes delictives/conflictives	18.6%	14.3%	35.0%	17.4%	0.0%
Problemes de consum	7.0%	0.0%	15.0%	8.7%	12.5%
Altres	4.7%	0.0%	5.0%	8.7%	12.5%
Es desconeix	75.6%	85.7%	55.0%	73.9%	87.5%

Així doncs, el fet de no realitzar cap tipus de seguiment sistematitzat, va fer que la quantitat i la qualitat de la informació que es rebia dels extutelats de la mostra fos molt escassa.

Es va preguntar als professionals **què sabien dels joves en el moment de l'entrevista**. Del 50%de casos se'n tenia algun tipus d'informació. Se sabia que el 18.6% tenia una vida més o menys normalitzada, el 14.0% vivia amb algun membre de la seva família, el 8.1% seguia

tutelat, el 4.7% estava a la presó o tenia causes pendents amb la justícia i el 1.2% tenia problemes de consum.

Com es pot veure a la Taula 25, tots els casos dels que es va tenir alguna notícia de Mas Ritort va ser perquè tenien una vida més o menys normalitzada (37.5%) i el mateix va passar amb el percentatge més alt de casos de Castanyers (17.1%). A la majoria dels casos dels que es tenia informació a Guaret vivien amb algun membre de la família (30.4%), i en canvi a Pedrenyal el 15% vivia amb

algun membre de la família i un 20% era a la presó o tenia problemes amb la justícia.

Taula 25. Informació disponible dels joves en el moment de l'entrevista (al voltant d'un any o més tard de la seva sortida del centre), distribució per centres

	% Global	CASTANYERS	PEDRENYAL	GUARET	MAS RITORT
Vivia amb algun membre de la família	14.0%	5.7%	15.0%	30.4%	0.0%
Presó/causes pendents amb la justícia	4.7%	0.0%	20.0%	0.0%	0.0%
Problemes de consum	1.2%	0.0%	5.0%	0.05	0.0%
Vida més o menys normalitzada	18.6%	17.1%	5.0%	26.1%	37.5%
Seguia tutelat	8.1%	11.4%	5.0%	8.7%	0.0%
Altres	3.5%	2.9%	0.0%	8.7%	0.0%
Es desconeix	50.0%	62.9%	50.0%	26.1%	62.5%

Pel que fa a la feina, només es coneixia que un 2.3% dels joves treballaven en el moment de l'entrevista, percentatge que estava repartit entre Castanyers (2.9%)

i Guaret (4.4%). D'un 22.1% se sabia que no treballaven, un 1.2% continuava estudiant i del 74.4% restant se'n desconeixia la situació laboral.

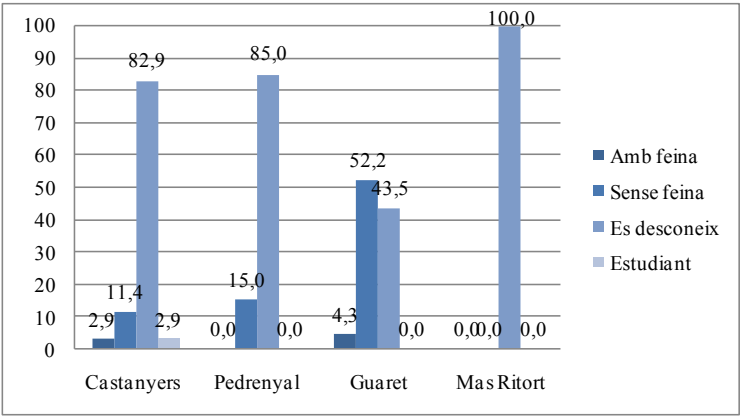

Figura 28. Situació laboral dels joves després d'un temps d'haver sortit, mitjanes per centres

No es van observar diferències entre sexes pel que fa a l'edat mitjana de sortida, el motiu de baixa, el suport rebut d'entitats en sortir del centre, el destí de sortida, funcionament després de sortir, els problemes

patits al sortir i la informació que es tenia dels joves en el moment de l'entrevista.

Diferències significatives segons l'evolució protagonitzada pels joves

A partir de la informació respecte de l'evolució que van fer els joves al centre, es van classificar als joves de la mostra en tres grups -tal com també s'havia fet a la fase 2 de l'estudi- : 1) joves que van fer una **evolució positiva**, 2) joves que **no van presentar una millora significativa** i, per últim, 3) joves que després de protagonitzar una **millora positiva inicial van acabar fent un retrocés al final** de la seva estada. L'anàlisi estadística va identificar diferències significatives entre els diferents perfils d'evolució que presentem a continuació.

Pel que fa al **temps d'estada**, es va veure que els joves que van tenir una evolució positiva van residir més temps al centre que els joves dels altres perfils d'evolució (25.06 mesos vs. 18 mesos, no millora significativa i 19 mesos millora inicial amb retrocés final; $p<0.05$). No obstant, la principal causa de sortida d'aquests altres perfils d'evolució va ser l'escapoliment sense retorn, per tant, pot ser que aquestes estades més curtes es deguin a aquestes escapoliments i no tant a la planificació de la intervenció feta pels centres.

No es van observar diferències significatives en els altres elements estudiats del recorregut previ i els motius d'ingrés.

En relació a la **problemàtica del jove i el perfil d'entrada**, s'observà que els casos que van protagonitzar

una millora positiva inicial i un retrocés al final respecte dels altres dos grups presentaven amb més freqüència Trastorns generalitzats del desenvolupament (11.1% vs. 0.0% i 0.0%; $p<0.05$), Trastorns de l'estat d'ànim (22.2% vs. 0.0% i 0.0%; $p<0.001$), i Trastorns de l'aprenentatge (11.1% vs. 0.0% i 0.0%; $p<0.05$).

A més, tot i que es va identificar una elevada tendència al consum de tòxics a nivell general hi havia una menor proporció de joves que consumien entre els joves que van fer una evolució positiva (66.0% de consumidors) respecte els que no van tenir millora significativa o els que van fer una millora inicial i un retrocés al final (83.3% i 88.9%, respectivament). No obstant, no es van detectar diferències estadísticament significatives.

Els professionals tenien coneixement de delictes previs a l'entrada al centre menys freqüentment en el cas dels joves que van tenir una evolució positiva, que en el cas en que no van tenir millora significativa o els que van fer una millora inicial i un retrocés al final (45.3% vs 62.5% i 87.5%; $p=0.05$).

Pel que fa als escapoliments, tot i que en general hi havia una forta tendència a escapolir-se, ho van fer més els joves amb una millora inicial i retrocés al final i els que no van tenir millora significativa, que els que van tenir una evolució positiva (100.0% i 75.0% vs. 41.5% evolució positiva; $p<0.01$). La Taula 26 mostra la quantitat d'escapoliments protagonitzats segons el perfil d'evolució.

Taula 26. Freqüència dels escapoliments, distribució per perfils d'evolució

Escapoliments	Evolució positiva	No millora significativa	Millora inicial i retrocés al final
Entre 1 i 3	30.2%	25.0%	22.2%
Entre 3 i 5	5.7%	12.5%	33.3%
Més de 5	5.7%	37.5%	44.4%

No es van observar diferències significatives en els altres elements estudiats de la problemàtica del jove i el perfil d'entrada.

En l'àmbit de la **intervenció educativa i l'evolució dins del centre** els professionals van reportar que, com a problemes a l'inici de l'estada, els escapoliments van ser un problema que es va donar més en els casos que després no van tenir millora significativa

i els que van fer una millora inicial i un retrocés al final, que en els casos en que hi va haver evolució positiva (20.8% i 11.1% vs. 3.8% evolució positiva; $p=0.05$).

D'altra banda, l'adaptació ràpida al funcionament del centre (el què els entrevistats en deien "estar situat des de l'inici") va ser més freqüent entre els casos que van presentar una evolució positiva i una millora inicial i retrocés al final que no pas entre els no van tenir millora significativa (52.8% i 44.4% vs. 20.8%; $p<0.05$).

Quant a l'actuació del centre es va observar una major tendència a "aplicar la normativa" en aquells casos que després no tindrien millora significativa (37.5% vs. 13.2% evolució positiva i 33.3% millora inicial i retrocés al final; $p<0.05$). En la resta formes d'actuació no es van trobar diferències significatives. No es va poder intervenir perquè "sempre estava escapolit" amb més freqüència entre els joves que no van fer millora significativa, cosa que no va passar en la resta de casos (12.5% vs. 0.0% i 0.0%; $p<0.05$).

Els professionals van atribuir més sovint l'evolució del jove "al vincle creat" en els casos en que els joves van experimentar una evolució positiva, que en els casos en que no hi va haver millora o en que va haver una millora inicial i un retrocés al final (30.2% vs. 12.5% i 0%). D'altra banda, els professionals van considerar un factor explicatiu de l'evolució del jove que el jove "entengués el centre com un recurs d'ajuda" més freqüentment en el cas dels joves que van tenir una millora inicial i un retrocés al final, que en el cas dels joves que van tenir una evolució positiva o una no millora significativa (33.3% vs. 7.5% i 4.2%, $p<0.05$, respectivament).

Els joves amb evolució positiva i els que van fer una millora inicial i retrocés al final en el seu procés són els que més van assistir a recursos externs, en contrast amb els que no van tenir millora significativa (49.1% i 44.4% vs. 12.5%; $p<0.01$).

Els professionals explicaven que va ser molt freqüent que els joves sense millora significativa no assistissin a cap recurs extern (75% vs. 24.5% evolució positiva i 33.3% millora inicial retrocés final; $p<0.001$).

Les activitats esportives van ser els recursos externs més escollits entre els joves amb evolució positiva i millora inicial i retrocés final; i no tant entre els que no van millorar significativament (41.5% i 44.4% vs. 8.3%; $p<0.05$).

No es van observar diferències significatives en els altres elements estudiats de la intervenció educativa i l'evolució dins del centre.

Analitzant les dades sobre la **xarxa de suport social i els vincles dins i fora del centre** es va reflectir que no tenir cap persona disponible fora del centre va ser més comú entre els joves que van protagonitzar una millora inicial i un retrocés la final o una no millora significativa que entre els que van tenir evolució positiva (22.2% i 8.3% vs. 1.9%; $p<0.05$).

Pel que fa a la relació que tenien amb aquestes persones, la bona relació va ser més freqüent tant entre els joves amb evolució positiva com entre el que van millorar al principi i van fer retrocés al final (44.2% i 28.6% respectivament). En canvi, entre els joves amb no millora significativa el tipus de relació predominant va ser la desorganitzada o negligent (30.4%). Però cal considerar que aquestes dades només mostren una tendència a la significació estadística ($p=0.07$).

Es va observar un major percentatge de joves amb evolució positiva o amb una evolució de millora inicial i retrocés al final que de joves amb no millora significativa, que tenien una bona relació amb tothom o amb la majoria (79.3% i 66.7% vs. 45.8%). Dins del grup de joves amb no millora significativa hi havia joves que tenien una relació dolenta amb tothom (20.8% vs. 0% i 0%; $p<0.001$). A la Taula 27 es pot veure el tipus de relació establerta amb el personal del centre segons el perfil.

Taula 27. Relació dels joves amb els professionals del centre, distribució per perfils d'evolució

Relació del jove amb els professionals del centre	Evolució positiva	No millora significativa	Millora inicial i retrocés al final
Bona amb tothom	62.3%	37.5%	55.6%
Bona amb la majoria i amb alguns dolenta	17.0%	8.3%	11.1%
Amb alguns bona i amb altres dolenta	15.1%	0%	22.2%
Dolenta amb tothom	0%	20.8%	0%
No valorable/nul·la	0%	16.7%	11.1%
Altres	5.7%	16.7%	0%

P>0.001

El 69.9% dels joves amb evolució positiva tenien amics dins del centre, cosa que no passava tant freqüentment dins del grup que no va millorar significativament i del grup que fer millora inicial i retrocés al final ((27.3% vs 22.2%, $p<0.001$).

Els professionals van explicar que tenir amics fora del centre va ser més comú entre aquells joves que van fer una evolució positiva i aquells que van fer millora positiva inicial i retrocés al final que no pas entre els que no van tenir una millora significativa (69.2% i 55.6% vs.35.3%; $p=0.06$).

No es van observar diferències significatives en els altres elements estudiats de la xarxa de suport social i els vincles dins i fora del centre.

Quant a la **situació de sortida i l'evolució fora del centre** es va observar que la finalització del procés al centre va ser la principal causa de sortida dels joves que van protagonitzar una evolució positiva (47.2%); en canvi, tant entre els que no milloraren significativament com els que van tenir millora inicial i retrocés al final la causa més freqüent va ser l'escapoliment sense retorn (50% i 66.7%). A la taula 28 es poden veure les principals causes de sortida per a cada perfil d'evolució.

Taula 28. Causes de sortida del centre, distribució per perfils d'evolució

Causa de sortida	Evolució positiva	No millora significativa	Millora inicial i retrocés al final
Majoria d'edat	30.2%	12.5%	11.1%
Fi del procés	47.2%	20.8%	11.1%
Trasllat de centre	13.2%	12.5%	11.1%
Escapoliment sense retorn	7.5%	50.0%	66.7%
Altres	1.9%	4.2%	0%

P=0.001

Els professionals també van explicar que els destins de sortida més comuns pels joves amb evolució positiva van ser el retorn al domicili familiar i el CRAE; els joves sense millora van anar més freqüentment a centres del departament de Justícia o van retornar al domicili

familiar en igual proporció; i de la majoria d'aquells joves que van tenir millora inicial i retrocés al final se'n desconeix el destí ja que es van escapolir i no van retornar. Es pot veure la distribució de destins segons l'evolució a la Taula 29.

Taula 29. Destins de sortida del centre, distribució per perfils d'evolució

Destí	Evolució positiva	No millora significativa	Millora inicial i retrocés al final
CRAE	24.5%	8.3%	0%
CREI	5.7%	4.2%	0%
Domicili familiar	43.4%	33.3%	22.2%
Recursos residencials de transició a l'autonomia	15.1%	0%	0%
Centre d'acollida	1.9%	4.2%	0%
Centre de justícia	1.9%	33.3%	22.2%
Centre terapèutic	0%	0%	11.1%
Centre obert	0%	4.2%	0%
Pis autònom	5.7%	0%	11.1%
Desconegut	1.9%	12.5%	33.3%

P>0.001

No es van observar diferències significatives en els altres elements estudiats de la situació de sortida i l'evolució fora del centre.

En resum, a partir de la informació donada pels centres, els joves que van evolucionar positivament en contrast amb els altres perfils d'evolució són els que van residir més temps als centres, havien comès menys delictes, s'havien escapolit menys i consumien menys. Aquests joves s'havien adaptat al funcionament del centre en un major nombre de casos i els professionals van atribuir més freqüentment la seva millora al "vincl creat amb els professionals del centre". Aquests també eren els que tenien bona relació amb les persones disponibles fora del centre, tenien amics dins el CREI, tenien una major assistència a recursos externs i la seva principal causa de sortida va ser la "fi de procés". El destí

més freqüent en sortir va ser el retorn a domicili familiar o al CRAE.

Entre els que no van tenir millora significativa hi ha més joves que no es van adaptar inicialment al funcionament del centre, s'escapolien més, es va "aplicar la normativa" com a estratègia d'actuació en arribar al CREI, també solien ser joves que no tenien cap persona disponible fora del centre, i entre els que tenien alguna persona, hi predominava una relació desorganitzada o negligent. Així mateix dins d'aquest grup hi havia els joves que van tenir una relació dolenta amb tothom. En sortir del centre, aquests joves, van anar majoritàriament a centres del Departament de Justícia o van retornar al domicili familiar.

5. CONCLUSIONS I ORIENTACIONS DE FUTUR

Aquest estudi és un estudi exploratori que parteix de la informació proporcionada per professionals dels centres a través de qüestionaris i d'entrevistes semiestructurades. Per això cal interpretar els resultats de l'estudi considerant les limitacions inherents als estudis qualitatius, la manca de registres objectius i la consegüent utilització d'informació retrospectiva facilitada pels professionals però que no ha estat possible contrastar directament amb els propis joves. És per això que cal considerar l'estudi com un estudi exploratori que ha constituït una bona oportunitat per a poder reflexionar conjuntament amb els centres sobre la realitat dels CREI i els reptes que afronten.

Un cop analitzades les dades i redactats els resultats es van presentar als quatre centres participants en l'estudi. Aquestes sessions varen permetre debatre sobre els resultats obtinguts i quines eren les millores que calia introduir en el futur.

Així les conclusions i orientacions que enumerarem a continuació són fruit d'un treball col·laboratiu entre l'equip investigador i els centres participants. En aquest sentit els centres i l'equip van coincidir en que cal treballar per:

- Fer un **abordatge integral del jove i centrat en el jove**. Cal considerar la naturalesa multifactorial dels problemes conductuals del jove que l'han portat a ingressar al centre. Que el jove canviï de comportament dins del centre no es garanteix que no torni a presentar els mateixos problemes quan torni amb la família o el centre del qual procedia. Sense els suports adequats i sense la implicació de l'entorn proper del jove difícilment podrà sostenir els avenços que pugui haver assolit en el CREI. Es per això que es proposa que caldria intervenir en tots els aspectes que formen part de la seva vida del jove, posant especial èmfasi en la família i l'entorn. En paraules d'un dels participants en el debat,

"caldrà canviar la "I" d'"intensiva" del seu acrònim per la "I" d'"integral".

- Articular un **pla de treball amb la família** dels joves. Els centres són els que tenen un millor coneixement de les dificultats del jove i com incideix en ell la relació amb la seva família. Es per això que els centres haurien de tenir més competències per intervenir directament amb la família mentre el jove està al CREI i quan sigui necessari també mediar entre ambdues parts. Es necessari que la família no es desvinculi del procés del jove. Però també que el jove tingui una visió realista de la situació de la seva família i de quin tipus de relació positiva pot establir-hi.
- Treballar amb més intensitat **l'autonomia dels joves** per afrontar amb seguretat i garanties els reptes que li plantejarà la vida adulta independent. S'hauria de treballar per a que els joves coneguin les exigències de la vida diària i sàpiguen resoldre-les amb desimboltura, ja que amb 18 anys se'ls exigeix un nivell de maduresa i autonomia que la resta de població de la mateixa edat no ha d'afrontar.
- Ampliar **l'acompanyament del jove més enllà de la seva estada al centre**. Cal supervisar la tornada del noi al medi i evitar que es produeixi un trencament brusc com passa en l'actualitat. Un procés de transició amb acompanyament podria tenir millors resultats. El jove perd els seus referents quan surt del CREI i es torna a trobar amb les dificultats que li planteja un entorn molt diferent al centre. D'altra banda, és necessari l'acompanyament dels professionals del CREI a la família/educadors de CRAE del jove per ajudar-los a superar les crisis que puguin aparèixer amb el retorn del jove i assegurar la inserció positiva del noi en el seu entorn.

- Fer un **seguiment sistematitzat dels joves una vegada deixen el centre**. Aquest seguiment hauria de permetre valorar l'efectivitat de la intervenció realitzada i aportaria dades per a sustentar la reflexió de la pràctica i fomentar la millora sistemàtica del treball del centre.
- Desenvolupar programes d'**intervenció primerenca al domicili**. Es tractaria d'un servei especialitzat que fes el seu treball fora del centre, ja sigui amb la família o amb el CRAE, per intervenir de forma primerenca amb el jove i assessorant a pares i educadors quan el jove està mostrant els primers indicis de problemes greus de conducta i evitar, en la mesura del possible, que calgui un internament al CREI.
- Disposar de la intervenció dels **professionals especialitzats en salut mental al propi centre**. El perfil de població acollit ha variat els últims anys augmentant de forma molt considerable el nombre de casos amb patologies de salut mental. Aquesta situació requereix que els centres puguin disposar dels professionals especialitzats en salut mental necessaris per poder atendre les necessitats específiques d'aquests joves.
- Estimular i afavorir que els centres puguin desenvolupar **programes innovadors**. Els centres són els primers en detectar les necessitats que plategen els perfils dels joves atesos i com van canviant, i són també els que poden desenvolupar i avaluar programes per fer-hi front. Estimular la innovació i l'avaluació dels programes per part dels centres i trobar espais per a què puguin compartir-los, pot ser un sistema molt eficaç per millorar els resultats dels CREI.
- Impulsar el desenvolupament de **programes específics per afrontar els problemes de consums**. L'estudi mostra que el consum de substàncies tòxiques és un dels principals predictors de fracàs de la intervenció. Per tant, calen programes que ajudin als joves que consumeixen a superar aquest problema.

6. AGRAÏMENTS

Els autors volen donar les gràcies als participants de l'estudi pel temps, la dedicació i la seva valuosa participació.

7. REFERÈNCIES

Corbetta, P. (2007). Metodología y Técnicas de Investigación Social. España: Mc. Graw Hill.

Oriol, X., Sala-Roca, J., & Filella, G. (2015). Juvenile delinquency in dependent youths coming from residential care. *European Journal of Social Work*, 8(2), 211-227.

LDOIA, Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, DOGC 5641 – 2.6.2010 (2010).

8. ANNEXOS

Relació de documents annexats:

1. Dispositiu d'entrevistes al director i respectives variants dirigides als diferents professionals de l'equip educatiu dels centres.
2. Qüestionari sobre el perfil de joves interns.
3. Entrevista indirecta sobre els joves que van estar al centre durant un any o més.

GUIÓ D'ENTREVISTA AL DIRECTOR DE CREI

	Perfil de centre i perfils professionals
1.	Quantes places té el centre? Quants joves teniu a l'actualitat?
2.	Quin tipus de professionals treballen al centre i quants?
3.	Quines són les funcions de cadascú? (a nivell general)
4.	Quins són els espais de coordinació al centre? Com es coordina tot el grup de professionals?
5.	Quina formació feu al personal del centre?
	Rutina
6.	Quina és la rutina quotidiana (treball diari) en el centre en un dia entre setmana? (anotar distribució horària)
7.	Quina és la rutina al centre el cap de setmana?
8.	Quina és la rutina al centre durant els períodes de vacances?
9.	Les entrades i sortides dels joves, com estan regulades? Quines limitacions i controls poseu?
	Intervenció educativa
10	Quin és el protocol d'actuació que seguïu quan un jove arriba al centre?
11	Com trebal·leu el PEI: qui estableix els objectius, i com els avalueu?
12	Quins són els objectius que us plantegeu en l'àmbit acadèmic?
13	Quines accions duu a terme per aconseguir aquests objectius?
14	I en l'àmbit laboral, qui són els objectius que us plantegeu?
15	Quines accions duu a terme per assolir aquests objectius?
16	I en l'àmbit conductual, quins són els objectius o fites a assolir?
17	Quines accions duu a terme per assolir aquests objectius?
18	Teniu algun programa establert que treballi algunes habilitats específiques, o aspectes de salut, etc.?
19	Quines activitats feu en aquests programes?
20	Quines activitats de lleure fan els joves? Amb qui?
21	Hi ha algun altre objectiu o programa que no haguem mencionat?
22	Com prepareu la transició a la vida adulta?
23	Quines accions/activitats feu amb el jove per a preparar-lo per a aquesta transició?

24	Quan comenceu a fer aquestes activitats per a la transició?
25	Teniu altres suports de fora del centre a l'hora de preparar o realitzar aquesta transició? Quins?
26	Quan el jove surt feu algun tipus de acompanyament-seguiment? Si diu que si, qui el fa i com s'hi coordinen?
Relació amb l'educador	
27	Com assigneu les tutories educador/jove?
28	Al llarg de l'estada del jove al centre, el tutor/tutora es manté o canvia?
29	Amb quina freqüència es fan els canvis de tutoria? (si es produeixen)
30	Com descriuríeu la relació dels joves amb els educadors?
31	Com descriuríeu la relació dels joves amb els mestres?
32	El centre dona algun tipus de directriu als educadors a l'hora de relacionar-se amb els joves?
Relació amb la família, famílies col·laboradores , i/o voluntaris	
33	Els joves tenen contacte amb la família? Quin?
34	Els joves tenen permís de sortida amb familiars?
35	Si abans han contestat que si... quins criteris usen per donar-los i si el jove hi pot dir alguna cosa?
36	Feu algun tipus d'intervenció educativa amb les famílies?
37	El centre té famílies col·laboradores o voluntàries?
Conflicte	
38	Quin tipus de conflictes són els més habituals?
39	Quina resposta doneu als conflictes mencionats a la pregunta anterior? (Si ha parlat de diferents tipus, que informi per cadascun d'ells)
40	La resposta que doneu, segueix algun protocol d'actuació o normativa de règim intern?
41	Quan un jove perd el control i té un comportament molt agressiu amb els altres o amb si mateix, què feu?
42	En una setmana, quantes vegades es pot donar una situació com la mencionada anteriorment?
Balanç èxit/fracàs	
43	A l'hora de intervenir educativament amb els joves què penses que funciona millor?
44	I què és el què has comprovat que no funciona?

45	Dels menors amb els que has treballat, què creus que tenen en comú els que se n'han sortit? I els que no?
----	---

GUIÓ D'ENTREVISTA A L'EDUCADOR DE CREI

	Intervenció educativa
1.	Com a educador, quins són els objectius que us plantegeu a l'hora de treballar amb un noi?
2.	Quin coneixement té el jove del seu PEI i ITSE?
3.	Quines accions duen a terme per aconseguir aquests objectius?
4.	I en l'àmbit laboral, quins són els objectius que us plantegeu?
5.	Quines accions duen a terme per assolir aquests objectius?
6.	I en l'àmbit conductual, quins són els objectius o fites a assolir?
7.	Quines accions duen a terme per assolir aquests objectius?
8.	Teniu algun programa establert que treballi algunes habilitats específiques, o aspectes de salut, etc.?
9.	Quines activitats feu en aquests programes?
10.	Quines activitats de lleure feu amb els joves?
11.	Hi ha algun altre objectiu o programa que no haguem mencionat?
12.	Com prepareu la transició a la vida adulta?
13.	Quines accions/activitats feu amb el jove per a preparar-lo per a aquesta transició?
14.	Quan comenceu a fer aquestes activitats per a la transició?
15.	Teniu altres suports de fora del centre a l'hora de preparar o realitzar aquesta transició? Quins?
16.	De tot el que heu dit, què és el més fàcil de treballar amb els joves?
17.	I què és el més difícil? Per què?
18.	Quant de temps (de mitjana) sol estar un jove al vostre centre?
19.	Creus que és suficient per poder treballar-hi?
	Relació amb l'educador
20.	Com descriuríeu la relació dels joves amb els educadors?
	Conflicte
21.	Quin tipus de conflictes són els més habituals?
22.	Quina resposta doneu als conflictes mencionats a la pregunta anterior? (Si ha parlat de diferents tipus, que informi per cadascun d'ells)
23.	La resposta que doneu, segueix algun protocol d'actuació o normativa de règim intern?

24.	Quan un jove perd el control i té un comportament molt agressiu amb els altres o amb si mateix, què feu?
25.	En una setmana, quantes vegades es pot donar una situació com la mencionada anteriorment?
	Balanç èxit/fracàs
26.	A l'hora d'intervenir educativament amb els joves què penses que funciona millor?
27.	I què és el que has comprovat que no funciona?
28.	Dels menors amb els que has treballat, què creus que tenen en comú els que se n'han sortit? I els que no?

GUIÓ D'ENTREVISTA AL MESTRE DE CREI

	Perfil professional
1.	Quina titulació universitària tens?
2.	Et van fer algun tipus de formació inicial ?
3.	Realitzeu algun tipus de formació continuada?
	Intervenció educativa
4.	Com a mestre, quins són els objectius que us plantegeu a l'hora de treballar amb un noi?
5.	Quines accions duen a terme per aconseguir aquests objectius?
6.	Teniu algun programa establert que treballi algunes habilitats específiques, o aspectes de salut, etc.?
7.	Quines activitats feu en aquests programes?
8.	Com us coordineu amb els serveis educatius amb els que treballeu?
9.	Com descriuríeu la relació dels joves amb els mestres?
	Conflicte
10.	Quin tipus de conflictes són els més habituals?
11.	Quina resposta doneu als conflictes mencionats a la pregunta anterior? (Si ha parlat de diferents tipus, que informi per cadascun d'ells)
12.	La resposta que doneu, segueix algun protocol d'actuació o normativa de règim intern?
13.	Quan un jove perd el control i té un comportament molt agressiu amb els altres o amb si mateix, què feu?
14.	En una setmana, quantes vegades es pot donar una situació com la mencionada anteriorment?
	Balanç èxit/fracàs
15.	A l'hora de intervenir educativament amb els joves què penses que funciona millor?
16.	I què és el què has comprovat que no funciona?
17.	Dels menors amb els que has treballat, què creus que tenen en comú els que se n'han sortit? I els que no?

GUIÓ D'ENTREVISTA AL MESTRE DE TALLER DE CREI

	Intervenció educativa
1.	Com a mestre de taller, quins són els objectius que us plantegeu a l'hora de treballar amb un noi?
2.	Quines accions duieu a terme per aconseguir aquests objectius?
3.	Teniu algun programa establert que treballi algunes habilitats específiques?
4.	Quines activitats feu en aquests programes?
5.	Com us coordineu amb els mestres d'aula? I amb els serveis educatius amb els que treballeu?
6.	Com descriuríeu la relació dels joves amb els mestres de taller?
	Conflicte
7.	Quin tipus de conflictes són els més habituals al taller?
8.	Quina resposta doneu als conflictes mencionats a la pregunta anterior? (Si ha parlat de diferents tipus, que informi per cadascun d'ells)
9.	La resposta que doneu, segueix algun protocol d'actuació o normativa de règim intern?
10.	Quan un jove perd el control i té un comportament molt agressiu amb els altres o amb si mateix, què feu?
11.	En una setmana, quantes vegades es pot donar una situació com la mencionada anteriorment?
	Balanç èxit/fracàs
12.	A l'hora de intervenir educativament amb els joves què penses que funciona millor?
13.	I què és el què has comprovat que no funciona?
14.	Dels menors amb els que has treballat, què creus que tenen en comú els que se n'han sortit? I els que no?

GUIÓ D'ENTREVISTA AL PSICÒLEG DE CREI

	Intervenció educativa
1.	Com a psicòleg quins són els objectius que us plantegeu a l'hora de treballar amb un noi?
2.	Quines accions duu a terme per aconseguir aquests objectius?
3.	Teniu algun programa establert que treballi algunes habilitats específiques, o aspectes de salut, etc.?
4.	Quines activitats feu en aquests programes?
5.	Què és el més fàcil de treballar amb els joves?
6.	I què és el més difícil? Per què?
7.	Quan teniu un jove que consumeix com treballeu el consum? Quin tipus de substàncies són les que es consumeixen més freqüentment?
8.	Si als permisos consumeix, com ho treballeu?
9.	Quant de temps (de mitjana) sol estar un jove al vostre centre?
10.	Creus que és suficient per poder treballar-hi?
11.	Com descriuríeu la relació dels joves amb els psicòlegs?
	Relació amb la família, famílies col·laboradores , i/o voluntaris
12.	Els joves tenen contacte amb la família? Quin?
13.	Els joves tenen permís de sortida amb familiars?
14.	Si abans han contestat que si... quins criteris usen per donar-los i si el jove hi pot dir alguna cosa?
15.	Feu algun tipus d'intervenció educativa amb les famílies?
16.	El centre té famílies col·laboradores o voluntàries?
	Conflicte
17.	Quin tipus de conflictes són els més habituals?
18.	Quina resposta doneu als conflictes mencionats a la pregunta anterior? (Si ha parlat de diferents tipus, que informi per cadascun d'ells)
19.	La resposta que doneu, segueix algun protocol d'actuació o normativa de règim intern?
20.	Quan un jove perd el control i té un comportament molt agressiu amb els altres o amb si mateix, què feu?
21.	En una setmana, quantes vegades es pot donar una situació com la mencionada anteriorment?

	Balanç èxit/fracàs
22.	A l'hora de intervenir educativament amb els joves què penses que funciona millor?
23.	I què és el què has comprovat que no funciona?
24.	Dels menors amb els que has treballat, què creus que tenen en comú els que se n'han sortit? I els que no?

QÜESTIONARI-GRAELLA SOBRE ELS JOVES INTERNATS

[illegible]

* consum de tòxics abans o durant els permisos

ENTREVISTA SOBRE EL PERFIL DEL JOVE QUE VA RESIDIR AL CREI DURANT UN ANY O MÉS

	PREGUNTES SOBRE ELS JOVES ATEsos AL CREI
	Data de l'entrevista
	DADES DE FILIACIÓ
1.	Inicials / o codi [que es pugui relacionar amb el noi posteriorment]
2.	És noi o noia?
3.	Data d'ingrés al centre?
4.	Data d'inici de la tutela?
5.	Data de naixement?
	PERFIL D'ENTRADA
6.	D'on procedia? De la família o d'un altre centre?
7.	A quants centres va estar abans de venir al vostre?
8.	Per quin motiu va entrar al centre?
9.	Tenia algun trastorn psicològic diagnosticat? En cas que sí, quan va ser diagnosticat? Rebia algun tipus de tractament?
10.	Tenia algun problema de consum?
11.	Tenia algun delictes o falta comesa? De quin tipus?
12.	A la família hi havia algun antecedent d'aquest tipus de problemes?
13.	Amb la família mantenia algun tipus de relació? Com era?
14.	Tenia una família col·laboradora? Si la resposta es sí, com funcionava? Quina era la relació que tenien?
	PROBLEMES COMPORTAMENTALS I NIVELL DE CONFLICTIVITAT DEL JOVE
15.	Quins problemes comportamentals presentava? Pots posar alguns exemples?
16.	Amb quina freqüència presentava aquests comportaments?
17.	Què vàreu fer respecte aquests problemes?
18.	Respecte aquests problemes, quins canvis heu notat? <u>a què ho atribuïu?</u>
19.	Durant els tres primers mesos quantes contencions veureu haver de fer-li? (Utilitzem el nº de contencions com a indicador del nivell de conflictivitat del jove)
20.	En els darrers tres mesos quantes n'hi vàreu fer?

21.	Durant els primers tres mesos vàreu haver de aplicar-li algun expedient disciplinari o judicial? (si diuen que quants de quin tipus i la causa). (Utilitzem el nº d'expedients disciplinaris com a indicador del nivell de conflictivitat del jove)
22.	Durant els últims tres mesos n'hi vàreu haver de posar algun? (en cas que si quants i de quin tipus)
23.	Durant l'estada al centre quantes fugues va tenir?
24.	Quina relació tenia amb els educadors, els mestres i els altres professionals?
25.	Tenia algun vincle especial (millor relació) amb algun dels professionals?
26.	<p>En la següent escala, com valoraries, en general, la relació que tenia el jove amb el conjunt de professionals del centre?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dolenta amb tothom - Dolenta amb la majoria i bona amb 1 o 2 persones - Amb alguns bona i amb altres dolenta - Bona amb la majoria encara que amb algun dolenta - Bona amb tothom
	ÀMBIT FORMATIU-LABORAL
27.	Quin nivell formatiu tenia quan va entrar al centre (quin és l'últim curs que tenia superat)?
28.	A quin curs escolar estava quan va marxar?
29.	Quan va arribar tenia alguna formació a nivell laboral (PQPI, etc)?
30.	Va fer alguna formació laboral estant al centre? Quina? I amb quins resultats?
31.	Abans de marxar del centre va tenir alguna experiència laboral?
32.	Si és així, quines són aquestes experiències i com va anar?
33.	Si va tenir experiència laboral, quines condicions contractuals tenia?
34.	En el moment de sortir del centre va marxar amb feina?
35.	Sabeu si ha mantingut les feines? (si diuen que no per què?)
36.	Actualment treballa?
37.	Quan estava al centre tenia amics a dins o fora del centre?
38.	N'hi ha algun amb qui tinguéssiu alguna vinculació especial? (Especificar si era dins o fora del centre).
39.	Anava a algun recurs extern o a activitats extraescolars (esports, idiomes...)?
40.	Si haguessis de valorar les habilitats del jove en el moment de sortir del centre en una escala de 0 a 10, com l'avaluaries en :
41.	- Autoorganització

42.	-	Resolució de problemes i presa de decisions
43.	-	Treball en equip
44.	-	Comunicació
45.	-	Responsabilitat i co-responsabilitat
46.	-	Flexibilitat
47.	-	Perseverança
48.	-	Capacitat per definir i orientar el seu futur laboral
49.	-	Tolerància a la frustració
50.	-	Habilitats socials i emocionals
La sortida del centre		
51.	Data de sortida del centre	
52.	Quan va marxar del centre, quants anys tenia? /actualment quants anys té?	
53.	Per què va causar baixa del centre?	
54.	Quan va sortir on va anar a viure?	
55.	Quan va sortir tenia algun tipus d'ajuda d'alguna entitat?	
56.	Sabeu com va funcionar?	
57.	Actualment sabeu on està vivint?	
58.	Sabeu si té problemes o dificultats? Quins?	
59.	Creieu que seria factible localitzar-lo? Si diu que si, demanar-los si poden contactar amb ell i demanar-li que li puguem fer una entrevista.	